

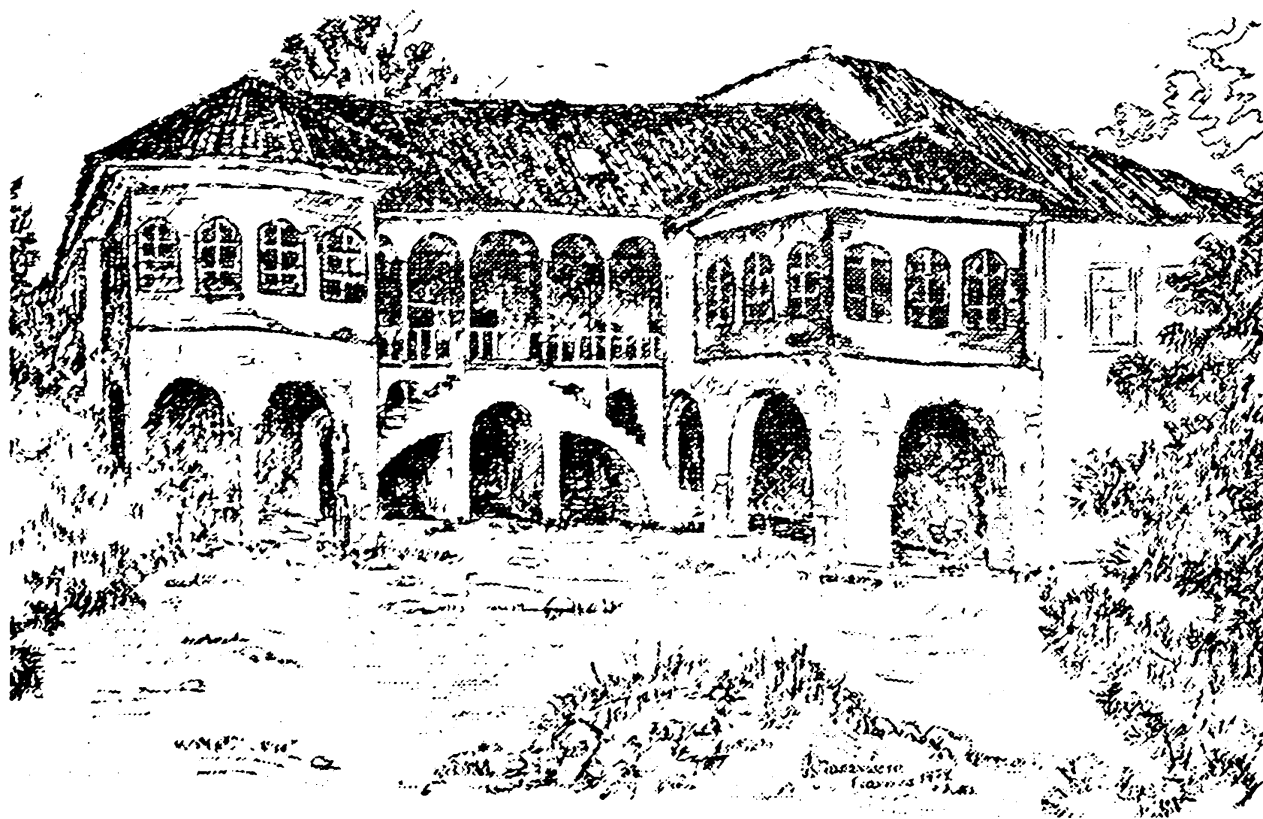
Επ. 288/1979
Τύπος _____

"ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ"

ΔΕΛΤΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΕΩΣ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΕΤΟΣ ΣΤ'	ΤΕΥΧΟΣ 36	30 Ιουνίου 1979	Γραφεία: Όδος Μαυρομιχάλη 7—Τ. 143 Τηλ. 36.34.152 — 65.11.669
----------	-----------	-----------------	--

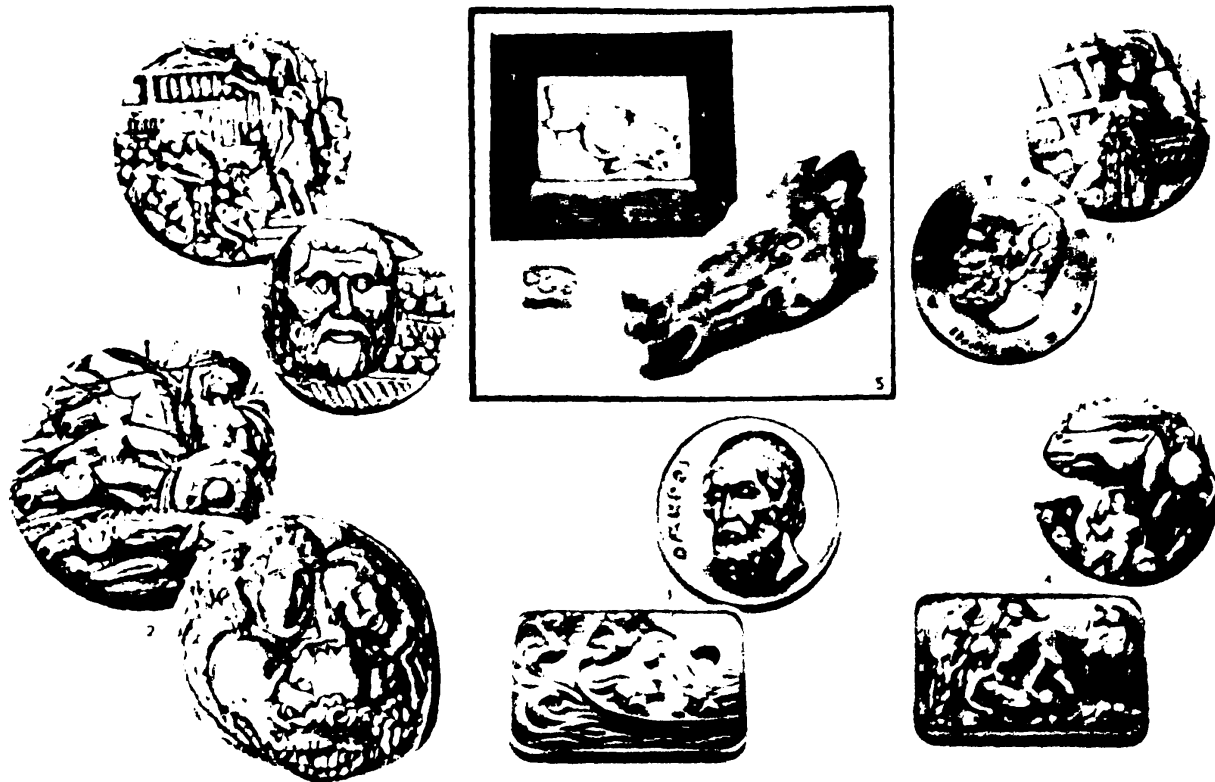

ΑΘΗΝΑΙ 1979

ΑΝΤΙΚΑ

δημιουργός συλλεκτικών αξιών

Μιά ιστορία ευθύνης.

Ιούλιος 1975 Ένας χρόνος μετά την μεταπολίτευση Για πρώτη φορά στην Ελλάδα η ΑΝΤΙΚΑ παρουσιάζει συλλεκτικά μεταλλικά με την ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΣΕ ΑΣΗΜΙ του Γλυπτή Γιαννη Παρμακέλη (6 μεταλλικά σε ασήμι 999) και δημιουργεί ένα μεγάλο πραγματικά συλλεκτικό κοινό ανυψώνοντας το καλλιτεχνικό του αισθητήριο

Τά επιτεύγματα...

Τόν Μάιο 1976 ακολουθεί η μνημειώδης σειρά ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Ο ΜΕΓΑΣ του φίου γλυπτή 12 Μεταλλικά σε ασήμι 999 και χρυσό 24Κ βαθείας χαριέλης και ελευθερου περιγραμματος όπως τα αρχαία Νομισματα

Τόν Μάιο του 1977 κυκλοφορεί η ΟΜΗΡΟΥ ΟΔΥΣΣΕΙΑ (10 μεταλλικά σε ασήμι 999 και σε χρυσό 24Κ) και τόν Ιανουαριο 1978 η ΙΛΙΑΔΑ κλεινοντας τα ΟΜΗΡΙΚΑ ΕΠΗ Έργα της γλυπτρίας Κατερίνας Χαλεπή Καταστου αποδιδονται στο παγκόσμιο συλλεκτικό σήλην των πλακετιτων (Plaquettes Ingot)

Τόν Απριλιο 1978 παντη πρωτοπορωντας και θελοντας να ξεφυγει απο τους μιμητές που την αντιγραφουν προσφερεται σμιγή Γλυπτική στις Εμορφές της Ολόγλυφο Αναγλυφο Μεταλλιο παρουσία ζοντας τόν ΒΟΥΚΕΦΑΛΑ του γλυπτή Γιαννη Παρμακέλη ενώ εξ άλλου φέτος τα Ηνωμένα Έθνη της αναθετουν την κοπή και διαθεση για την Ελλάδα των Μεταλλίων για την διάσωση της ΑΚΡΟΠΟΛΕΩΣ και του Διεθνούς Έτους ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗ

Παράλληλα δίνει την ευκαιρία στους Έλληνες συλλέκτες να προμηθευτουν τα Καναδικά Νομισματα για τόν Αργυρό Ιωβηλαίο της Ελισβετιής Αγγλίας τό 1977 των 11ων Αγώνων της Κοινοπολιτείας στο Εντμοντόν και της επετείου της Ένωσεως των 10 επαρχιών και 2 περιοχων του Καναδά τό 1978 (άν ο αποκλειστικός αντιπρόσωπος του Καναδικού Νομισματοκοπειου και δέχεται να αναλαβει επίσης την αποκλειστική αντιπροσωπευση των Ρωσικών Νομισμάτων για την 22α Ολυμπιάδα στην Μόσχα που θα γίνει τό 1980

Συναμα έχει ευγενώς προσφέρει εκτός έμποριου μεμονωμένα μεταλλικά (Πικτες - Ζυγός - Ναυαρινο - Καζαντζάκης - Αθηνά - Παλαισται) σε διάφορους οργανισμούς κοινής ωφελειας για δωρεαν διαθεση

Τά αίτια της επιτυχίας...

Σεβασμός στην Ελληνική παράδοση. Όλα τα θεματα της ΑΝΤΙΚΑ είναι παρμένα αποκλειστικά από την Ελληνική Μυθολογία και Ιστορία και πλαισιωνονται από ιστορικά σημειωματα σχηματιζοντας έτσι σπανιες εκδόσεις εκτός Έμποριου

Σεβασμός στην Τέχνη. Αναγνωρισμένοι και αξιο δημιουργοί δινουν τόν καλύτερο εαυτό τους ενώ παράλληλα την τέχνη εξυπηρετεί η πιο λεπτολόγη και επιμονή τεχνική ώστε να δημιουργούνται απίστευτα επιτεύγματα

Σεβασμός στην αλήθεια Τιμα ενημερωση του συλλεκτικού κοινου και παντοτε πραγματοποιη των υποσχέσεων

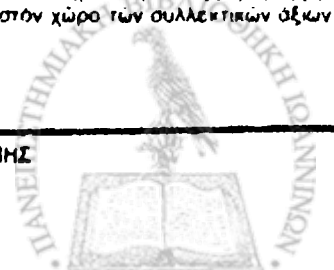
Σεβασμός στους συλλέκτες Απολυτα αριθμημενες σειρές (ακολουθούν πρωτοκάλι καταστραφής των μητρών με τα την αποπερατωση κάθε εργασίας εγγυήσεις πιστότητας και καθαρότητας των μετάλλων προσφέρουν την δυνατότητα μιας συλλεκτικής αξίας και μιας καλλιτεχνικής απόκτησης σε πολυ προσιτή τιμή)

Η επιβράβευση και τό μέλλον.

Η επιτυχία της ΑΝΤΙΚΑ είναι γεγονός. Όμως η σχέση δυνατής τιμής και απολυτης εμπιστοσύνης που δημιουργήθηκε με τό συλλεκτικό κοινό τό ενθουσιαστικά τηλεφωνήματα και τό συγκινητικά γραμματά διαναριθμητες προσωπικές επισκέψεις είναι η μεγάλη εγγυηση και συνάμα υποσχέση ότι θα συνεχισει την αναζήτηση της για νέα πάντα πρωτότυπα θεματα στον χώρο των συλλεκτικών αξιών

ΤΜΗΜΑ ΤΗΣ Χ.Ν. ΓΥΡΑΣ
ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΠΡΟΫΝΗΣΕΩΣ ΠΩΛΗΣΕΩΝ & ΔΙΑΝΟΜΗΣ
ΕΡΕΣΣΕΣ ΔΡΑΧΜΕΣ 402984 134 ΤΗΛ 3637 679
ΜΕΤΩΛΙΚΟΝ ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ. 17.200.000 ΔΡΛ

"ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ"

ΔΕΛΤΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΕΩΣ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΕΤΟΣ ΣΤ'	ΤΕΥΧΟΣ 36	30 'Ιουνίου 1979	Γραφεία: 'Οδός Μαυρομιχάλη 7—Τ. 143 Τηλ. 36.34.152 — 65.11.669
----------	-----------	------------------	---

ΕΚΘΕΣΗ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1978

'Από τόν Πρόεδρο τῆς 'Ηπειρωτικῆς 'Εταιρείας κ. 'Αδέξ. Χ. Μαρμόπουλο καί τόν Γεν. Γραμματέα κ. Στάθη Λαμπρίδη ἐνώπιον τῆς Γεν. Συνεδείσεως τῆς 15ης 'Ιουνίου

Α' ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ

Κύριοι 'Εταῖροι,

Οἱ διαλέξεις ἐπέβαλαν καί καθιέρωσαν τήν 'Ηπειρωτική 'Εταιρεία στήν ἑλληνική πρωτεύουσα. Συνεχίζοντας τήν παράδοση ὀργανώσαμε καί κατὰ τὸ λήξαν ἔτος 1978 ἀξιόλογη σειρά ὀμιλιῶν.

Τήν ἑναρξη ἔκαμε ὁ κ. Γιάννης Σαραλῆς Γενικός 'Επιθεωρητής Μ. 'Εκπαιδεύσεως διακεκριμένος πνευματικός ἄνθρωπος ποιητής καί πεζογράφος, ὁ ἴδιος γιά τόν διακεκριμένο ποιητή Γεώργιο Κοτζιούλα καί τὸ ἔργο του.

'Η δεύτερη ὀμιλία ἔγινε ἀπό τόν Γενικό Γραμματέα τῆς 'Εταιρείας 'Επίτιμο Γυμνασιάρχη κ. Στάθη Λαμπρίδη μέ θέμα τήν προσωπικότητα καί τὸ ἔργο τοῦ 'Εκπαιδευτικοῦ Κωνσταντίνου Γκράτζιου.

Παλιῶ χρέος τῆς 'Εταιρείας ἦταν νά ἐξαρθῆ ἡ προσωπικότητα καί τὸ ἔργο τοῦ ἀειμνήστου Δημητρίου Σάρρου.

'Ἐτσι προγραμματίστηκε ἡ σχετική ὀμιλία μέ ὀμιλητὴ τόν λογοτέχνη κ. Θεόδ. Εὐδην.

Μέ τήν εὐκαιρία τῆς 'Εθνικῆς 'Εορτῆς τῆς 25ης Μαρτίου ἡ 'Εταιρεία ἠθέλησε νά τονίσῃ τήν ἠπειρωτική συμβολή στήν 'Εθνεγερσία, στόν μεγάλο ξεσηκωμό τοῦ 21. 'Ανέθεσε στόν γνωστό κριτικό τῶν Νεοελληνικῶν Γραμμάτων κ. Γεώργιο Βαλέτα νά ὀμιλήσῃ γιά τόν 'Ηπειρωτικό διαφωτισμό καί τήν προετοιμασία τῆς 'Επαναστάσεως.

'Η πέμπτη ὀμιλία ἔγινε ἀπό τόν 'Επίτιμο Γυμνασιάρχη καί γνωστό 'Ηπειρώτη ἱστορικό συγγραφέα κ. Κ. Δ. Στεργιόπουλο μέ θέμα τίς ἐκδουλεύσεις 'Αργυροκαστριῶν κατὰ τόν 'Αγῶνα τοῦ 1821.

'Η ἕκτη ὀμιλία ἔγινε ἐπίσης ἀπό τόν κ. Γεώργιο Βαλέτα μέ θέμα μιὰ πρωτοποριακή ἠπειρωτική φυσιογνωμία, τόν Νικόλαο Κονεμένο καί τὸ ἀναγεννητικό του ἔργο.

Β' ΔΕΛΤΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΕΩΣ

Τὸ Δελτίο Πνευματικῆς Ἐνημερώσεως βελτιούμενο καὶ ἐξελισσόμενο ἀπὸ μηνὸς εἰς μῆνα πῆρε τὴ μορφή περιοδικοῦ πλέον καὶ ἀντιπροσωπεύει καὶ ἐκφράζει τὸ πρόσωπο τῆς Ἐταιρείας μας. Καταβάλλεται προσπάθεια νὰ μὴ ὁμοιάζει πρὸς τὰ γνωστά κυκλοφοροῦντα λογοτεχνικά περιοδικά, ἀλλὰ νὰ παραμείνῃ χρονογραφικὸ, πληροροφιακὸ, βιβλιογραφικὸ.

Εἴμαστε στὴν εὐχάριστη θέσῃ νὰ σὰς ἀνακοινώσωμε ὅτι ἀντιμετωπίσαμε καὶ τὸ οικονομικὸ πρόβλημα τῆς ἐκδόσεώς του, πού κατὰ τὸ περασμένο ἔτος ἐπεβάρυνε τὸν προϋπολογισμὸ τῆς Ἐταιρείας μὲ τὸ ποσὸν τὸν Δρχ. 100.000 περίπου, ὅπως θὰ ἀκούσετε κατὰ τὴν ἐκθεσὴ τοῦ Ἀπολογισμοῦ. Ἐπετύχαμε τὴν αὐτοδύναμη ἐκδόσῃ του διὰ τῶν δημοσιευομένων σοβαρῶν διαφημίσεων, ὥστε νὰ μὴ ἐπιβαρυνθοῦν τὰ Μέλη καὶ οἱ Φίλοι τῆς Ἐταιρείας μὲ συνδρομὰς. Μένει λοιπὸν ἡ συνδρομὴ προαιρετικῆ πράξεῃ, συμφώνως πρὸς τὰ κρατοῦντα στὴν Ἐταιρεία καὶ πού κατὰ κανόνα οἱ εὐγενεῖς προσφορὰς εἶναι πάντοτε ἀνώτερες ἀπὸ κάθε ἀξίωσῃ.

Ἀπερίσπαστοι πλέον ἀπὸ τὸ οικονομικὸ πρόβλημα θὰ συνεχίσωμε ἀπρόσκοπτα τὴν ἐκδόσῃ του.

Γ' ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΣΤΕΓΗ

Εἴχαμε ἐπισημάνει πέρυσι τὴν ἴδια ἐποχὴ τὴν ἀνάγκη τῆς διασφαλίσσεως τῶν κεφαλαίων τῆς Πνευματικῆς Στέγης καὶ μὰς παρέσχετε τὴν ἔγκρισιν. Μὲ ἀπόφασιν τοῦ Συμβουλίου ἐτάχθη εἰς ἐξαμελῆ Ἐπιτροπὴν νὰ διερευνήσῃ τίς συνθήκας τῆς

Κτηματαγορᾶς, νὰ ἐξεύρη ἀνάλογο πρὸς τὰ συγκεντρωθέντα κεφάλαια ἀκίνητο εἰς τὴν πνευματικὴν αὐτῇ περιοχὴν τῶν Βιβλιοπωλείων καὶ τῶν Ἀνωτάτων Σχολῶν, ὅπου ἐπὶ δεκαετηρίδες στεγάζεται καὶ ἡ Ἐταιρεία καὶ νὰ προτείνῃ ὁμοφώνως καὶ ἐν περιπτώσει διαφωνίας μὲ αἰτιολογημένην τὴν διαφωνίαν ὥστε τὸ Συμβούλιον νὰ προβῇ στὴν ἀγορὰ του καὶ τὴν διασφάλισσιν τῶν κεφαλαίων ἀπὸ τὸν ἀπειλητικὸν πληθωρισμὸν.

Ἡ ἀγορὰ ἐπραγματοποιήθη πέρυσι τέτοιοι καὶ τὸ διαμέρισμα αὐτὸ ἀξίας περυσινῆς Δρχ. 1.680.000 μὲ τὰ γενόμενα ἔξοδα καὶ τὰ τέλη μὰς φιλοξενεῖ σήμερα. Εἶναι ἓνα μικρὸ ἔργο πίστεως καὶ ἀγάπης. Εἶναι ἔργο τῆς ἰδικῆς σας ἀνταποκρίσεως. Κύριοι Ἐταῖροι, ὅπως ἐμφανίζεται ἀπὸ τοὺς εἰς χεῖρας σας Μετοχικοὺς Τίτλους.

Στὸ σημεῖον αὐτὸ θὰ ἐκφράσωμε τὴν εὐγνωμοσύνην τῆς Ἐταιρείας πρὸς ὅλους, ὅσοι ἐβοήθησαν νὰ φθάσωμε μέγρῃ: ἐδῶ καὶ νὰ ἀποτίσωμε φόρον τιμῆς στὴ μνήμη ἀγαπημένων συγγενῶν τῶν καταθετῶν.

Ἡ ὕλη διαχείριση ἦσαν ἐγγραφεῖα καὶ ἡ λογοδοσία συνεχῆς καὶ ἀδιάλειπτη ἀπὸ τίς στήλας τοῦ Δελτίου. Ἐπιώνυμοι καὶ Ἀνώνυμοι εἶναι γνωστοί. Ἀπὸ τῶν Ἀλέξανδρο Καλούδη, Νικολ. Παπασωτηρίου, Νικ. Τσουμάνη ὡς τὸ τελευταῖον χιλιοδραχμο. πού ἐφθάσε σὶὰ Γραφεῖα τῆς Ἐταιρείας. Εἶναι ἀληθινὰ συγκινητικὸ ὅτι γιὰ τὴν πραγματοποιήσῃ αὐτῆς τῆς ἐπιδιώξεώς μας ἦλθαν βοηθοὶ καὶ ἐνισχυταὶ καὶ μὴ Ἡπειρώτες, ἀλλὰ φανατικοὶ φίλοι τῆς Ἡπείρου.

Ἐπισημαίνωμε ἐδῶ ὅτι ἐπὶ χρόνια δὲν εἰσπράττομε μονόλεκτο ἀπὸ τὸν κρατικὸν προϋπολογισμὸν.

Δ' ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΑ

Πάθος μας είναι τὰ Κληροδοτήματα· ὄχι σὰν ἀκαδημαϊκὴ ἀφ' ὑψηλοῦ ἐνασχόληση, ὅπως συνηθίζεται στὸν Ἑπειρωτικὸ Τύπο ἐδῶ καὶ πενήντα χρόνια μὲ πρόθεση ἐπιδείξεως θεωρητικῶν γνώσεων ἀπὸ σοφοὺς καὶ ἀσόφους ἀρθρογράφους. Ὁχι εὐχολόγια καὶ ξόρκια, πού δὲν σκοτώνουν φίδια πού ἐμφωλεύουν στίς διοικήσεις τῶν Ἑπειρωτικῶν Κληροδοτημάτων καὶ τὰ βρίσκουμε πάντοτε ἀγτιμέτωπα στίς ἐνέργειές μας. Ἐσκύψαμε χρόνια στὴ μελέτη τους καὶ ἔχομε ἐντοπίσει ἐκεῖνα, πού ἔχουν ἀκόμη οἰκονομικὸ ἐνδιαφέρον καὶ πού ὁ διαδραμῶν χρόνος καὶ οἱ σύγχρονες συνθήκες ἔχουν καταστήσει ἀνεκπλήρωτους τοὺς ἀρχικούς σκοποὺς τῶν διαθετῶν.

Μὲ σθένος, μὲ προσωπικὴ φθορά, συρόμενοι ἐνίοτε σ' ὅλους τοὺς δικαστικούς βαθμούς, ἀλλὰ μὲ ἰώθειον ὑπομονὴ συνεχίζομε τίς προσπάθειές μας. Τὸ Ζάππειο Κληροδοτήμα, τὸ Κληροδοτήμα Χατζηκώστα, τὸ Ἀρσάκειο καὶ τὸ Ριζάρειο εἶναι μεταξύ τῶν θεμάτων, πού μᾶς ἀπασχολοῦν.

Τὸ Ριζάρειο Κληροδοτήμα μπαίνει σὲ λεπτὴ καὶ κρίσιμη φάση ἐν ὄψει τῆς ἐκκρεμύσεως αἰτήσεως εἰς τὸ Ἐφετεῖο (συμφώνως πρὸς τὸν Νόμον 455) 1976.

Προτοῦ δώσω εἰς τὸν Ἐπίτιμον Γυμνασιάρχην κ. Στ. Λαμπρίδην, τὸν Γενικὸν Γραμματέα τῆς Ἑταιρείας, τὸν λόγον γὰ ἐνημερώση συντόμως τὴν Συνέλευσιν περὶ τῶν τελευταίων ἐξελίξεων θὰ ἤθελα γὰ ἐκφράσω τὴν εὐγνωμοσύνην τῆς Ἑταιρείας πρὸς δύο διακεκριμένους νομικούς τὸν κ. Βασίλειον Ζῶγκον ἀπὸ τὴν Βάνισταν τῆς Βορ. Ἑπείρου καὶ τὸν κ. Ἀθαν. Λιούμαν ἀπὸ τὴν Ἀρτσίσταν τοῦ Ζαγορίου, οἱ ἅποιοι μέλη ὄντες τῆς Ἑταιρείας ἀνιδιοτελῶς ἔ-

γιναν ὑπερασπισταὶ τῆς δικαίας ἡπειρωτικῆς ὑποθέσεως καὶ τὰ πολυσέλιδα δικόγραφα καὶ οἱ προτάσεις τους εἶναι ἀληθινὲς νομικὲς πραγματεῖες.

Ο κ. ΛΑΜΠΡΙΔΗΣ

ΓΙΑ ΤΗ ΡΙΖΑΡΕΙΟ :

Ἄγαπητοὶ κ .Ἑταῖροι,

Μὲ τὸ Ριζ. Κληροδοτήμα πού εἶναι μετουσιωμένο στὸ Ριζ. Ἰδρυμα ἀσχοληθήκαμε πολὺ τὰ χρόνια πού πέρασαν, ὅπως ὅλοις σας γνωρίζετε. Τὸ κάναμε αὐτὸ μὲ τὴ συναίσθηση ὅτι ἦταν μιὰ πολὺ μεγάλη ὑπόθεση, ἢ μεγαλύτερη ἴσως ἀπ' αὐτὰ πού κατὰ καιροὺς ἀπασχόλησαν τὴν Ἑταιρεία μας καὶ τὸν Πολιτικὸ Σύνδεσμο καθὼς καὶ τὴν Ἐνωσιν Ζαγορισίων καὶ ἀκόμα χειριστήκαμε τὴν ὑπόθεση μὲ ὑπευθυνότητα, συνέπεια καὶ συνέχεια.

Οἱ μύριες ἀντιξοότητες πού ἀντιμετωπίσαμε δὲν κατάφεραν νὰ μᾶς ἀπογοητεύσουν οὔτε νὰ μᾶς ἐξουδετερώσουν.

Πᾶμε ἀμέσως στίς νεώτερες καὶ τίς τελευταῖες ἐξελίξεις τῆς ὑποθέσεως, τίς ὁποῖες ἐπιφυλλασσόμεθα νὰ καταχωρίσουμε στὸ τελευταῖο ἐνημερωτικὸ δελτίο τῆς χρονιάς 1978—79.

Ἄφοῦ δὲν παραλείψαμε, καμμιὰ προσπάθεια καὶ καμμιὰ νόμιμη ἐνέργεια ἕως τῶρα γὰ νὰ ἐπιτύχουμε, ὥστε τὸ Ριζ. Κληροδοτήμα νὰ ἀνταποκρίνεται στὴν ἀληθινὴ βούληση τῶν Ριζάρηδων μὲ ἐπιτεύγματα ἀξιόλογα, χωρὶς αὐτὰ ὡστόσο νὰ εἶναι ἀποφασιστικῆς σημασίας στὴ μεγάλη αὐτὴ ὑπόθεση, καταλήξαμε

νά διεκδικήσουμε τὸ δίκιο μας μὲ τὸ δικαστικὸ δρόμο καὶ μάλιστα σύμφωνα μὲ τὸ νόμο 455)1976 «περὶ ἐπωφελεστέρως ἀξιοποιήσεως ἢ διαθέσεως τῶν ὑπὲρ κοινωφελούς σκοποῦ καταλειφθέντων περιουσιακῶν στοιχείων, κατὰ τὸ ἄρθρον 109, παρ. 2 τοῦ Συντάγματος». Ὁ δικαστικὸς δρόμος ὑλοποιήθηκε μὲ μιὰ αἴτησή μας πρὸς τὸ Ἐφετεῖο Ἀθηνῶν, ὡς τὸ μόνο ἀρμόδιο νά ἐκδικάζῃ ὑποθέσεις τέτοιας μορφῆς, πού κατατέθηκε στίς ἀρχές Φεβρουαρίου.

- Τὸ χρονικὸ τώρα πολὺ συνοπτικὰ αὐτῶν, πού ἀκολούθησαν.

Ἡ στοιχειοθέτηση καὶ ἡ σύνταξη τῆς αἰτήσεως ἐγινε ἀπὸ δύο νομικοὺς συμπατριῶτες καὶ μέλη τῆς Ἐταιρείας. Ἡ ἐκδίκηση τῆς ὑποθέσεως ὀρίστηκε ἀρχικὰ γιὰ τὴν 3ῃ Ἀπριλίου πού πέρασε. Ἐπειτα σύμφωνα μὲ τοὺς δικονομικοὺς τύπους κοινοποιήθηκε ἡ αἴτηση στὸ Ὑπουργεῖο Οἰκονομικῶν, Διεύθυνση Ἐθνικῶν Κληροδοτημάτων, καὶ τὸ πολυμελὲς Συμβούλιο τῆς Ριζαρείου Σχολῆς. Τὸ κείμενο τῆς αἰτήσεως εἶναι ἐμπεριστατωμένο, ἱστορικῆς σημασίας θὰ λέγαμε. Εἶναι στὴ διάθεση οἰουδήποτε ἐταίρου μας, ὅταν τὸ θελήσῃ, γιὰ τὴν πλήρη κατατόπισί του.

- Ἡ αἴτησή μας ἐφθασε στὸ πολυμελὲς Συμβούλιο τῆς Ριζ. Σχολῆς καὶ ἀποτέλεσε ἀντικείμενο λήψεως σχετικῆς ἀποφάσεως τὴν 1ῃ Μαρτίου.

Ἀπὸ τοὺς 10 Συμβούλους ἦταν

παρόντες στὴν ἱστορικὴ συνεδρίαση οἱ ἑννέα, ἦτοι:

- 1) Ὁ κ. Ἰω. Σαραλῆς, συμπατριώτης μας, Πρόεδρος τοῦ Συμβουλίου καὶ μέλος τῆς Ἐταιρείας μας,
- 2) Ὁ κ. Κων. Πλαγός, συμπατριώτης μας,
- 3) Ὁ κ. Ἀνδ. Φυτράκης, ἀπὸ τὴν Κρήτη,
- 4) Ὁ κ. Ἀθαν. Σουρᾶς, συμπατριώτης μας,
- 5) Ὁ κ. Ἐλ. Πανταζῆς, συμπατριώτης μας,
- 6) Ὁ κ. Κων. Λαλόπουλος, Θεσσαλός,
- 7) Ὁ κ. Ἀγ. Κίτσος, συμπατριώτης μας,
- 8) Ὁ κ. Θωμᾶς Βαλάσης, Σμυρνιός καὶ 9) Ὁ κ. Κων)τίνος Φαφαλιός, Χιώτης.

Ἀπουσίαζε ἀπὸ τὴ συνεδρίαση ὁ κ. Γ. Μυλωνᾶς, Σμυρνιός, συνώνυμος ἀπλῶς τοῦ δικοῦ μας Γ. Μυλωνᾶ.

ΟΥΔΕΝ ΣΧΟΛΙΟΝ!

Ἐγινε, ὅπως ἐγκύρως πληροφορηθήκαμε, πολὺωρη συζήτηση, διαμορφώθηκαν δὲ τελικὰ καὶ τέθηκαν σὲ ψηφοφορία δύο προτάσεις ἐκ διαμέτρου ἀντίθετες.

Π ρ ὶ τ ῆ π ρ ὶ τ α σ η: Νά ἀσκῆσῃ ἡ Ριζ. Σχολὴ παρέμβαση στὸ Ἐφετεῖο καὶ νά ἀντικρούσῃ ὀλοκληρωτικὰ τὴν αἴτησή μας.

Π ρ ὶ τ α σ η δ ε ὑ τ ε ρ ῆ: Ἡ Σχολὴ νά ἀσκῆσῃ παρέμβαση καὶ νά ὑποστηρίξῃ τὴν αἴτησή μας ὀλοκληρωτικὰ.

Ψ ή φ ι σ α ν: τήν πρώτη πρόταση οί τέσσαρες μή Ἑπειρώτες Σύμβουλοι, ἦτοι 1) ό κ. Ἄνδ. Φυτράκης, 2) ό κ. Κων. Λαλόπουλος, 3) ό κ. Θ.Βαλάσης καί 4) ό κ. Κ. Φαφαλιός. Συντάχθηκε μαζί τους καί ἐπρωτοστάτησε ἐναντίον τῆς αἰτήσεως τῆς Ἑταιρείας μας γιά νά μή γίνῃ τίποτα ἀπ' αὐτά πού ζητοῦμε γιά τήν Ἑπειρο ό συμπατριώτης μας κ. Ἄθ. Σουράς.

Ψ ή φ ι σ α ν καί εὐθυγραμμίστηκαν μέ τή δική μας πρόταση οί συμπατριῶτες μας κύριοι 1) Σαράλη, 2) Παληός, 3) Κίτσος καί 4) Πανταζῆς.

Ἔτσι μέ τήν ψῆφο τοῦ κ. Ἄθων. Σουρά διαμορφώθηκε πλειοψηφία γιά παρέμβαση στό Ἐφετεῖο ἐναντίον τῆς Ἑταιρείας μας καί τῶν δυό ἄλλων ὀργανώσεων τῶν Ζαγορισίων.

Σ' αὐτό τό σημεῖο νά μοῦ ἐπιτρέψετε νά σᾶς ἐνημερώσω ἀπό τά πρακτικά τοῦ Συμβουλίου τῆς Ρ. Σχολῆς, πού περιῆλθαν στή διάθεσή μας μέ νόμιμο τρόπο ποιά θέση πήρε ό κάθε Ἑπειρώτης Σύμβουλος σ' ἕνα ἀπό τά μεγαλύτερα Ἑπειρωτικά θέματα.

Εἶπε πρῶτος πού ἔλαθε τό λόγο μεταξύ τῶν ἄλλων ό κ. Ἄγ. Κίτσος: «Μέ τήν αἴτηση τῶν Ἑπειρωτικῶν Ὄργανώσεων νομίζω ὅτι ἐπιχειρεῖται μία θαρραλέα, λογική καί πολύ ἐποικοδομητική τομῆ στά Ριζαρείακά πράγματα, ἡ ὁποία ἐπιπρόσθετα εἶναι προσαρμοσμένη στίς σύγχρονες κοινωνικές καί ἄλλες ἐξελίξεις. Θά ἔλεγα ὅτι οί Ὄργανώσεις μᾶς

πρόλαβαν καί πραγματοποιοίησαν ἐκεῖνο, τό ὁποῖο ἀπό καιρό ἔπρεπε νά εἶχαμε τολμήσει ἐμεῖς, οί Διοικοῦντες τό κληροδότημα. Προσωπικά ό ἴδιος ἤμουν προετοιμασμένος καί διατεθειμένος νά κάνω αὐτή τήν προσφυγή στή δικαιοσύνη....».

Διαδέχθηκε τόν κ. Κίτσο στήν ἀνάπτυξη τῶν θέσεων του ό κ. Ἄθων. Σουράς, πού εἶπε ἀνάμεσα στά ἄλλα:

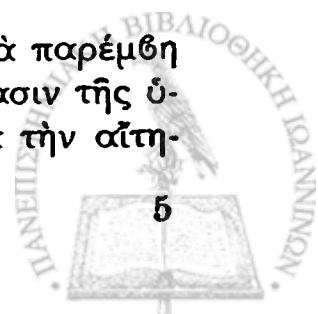
«Δέν δέχομαι ὑποδείξεις ἀπό τά Ἑπειρωτικά Σωματεῖα, τά ὁποῖα εἶναι τελείως ἀναρμόδια εἰς θέματα Δημοσίας τάξεως, ὅπως εἶναι ἡ ἐκπαίδευσις διὰ τόν τύπον τῆς Σχολῆς, ἀπλῶς συμπίπτουν ἐπ' αὐτοῦ καί ἐν μέρει ἴσως αἰ ἀπόψεις των... Τό τρίτον αἴτημα τῶν αἰτούντων εἶναι τό 50% τῶν ἐτησίων προσόδων τοῦ Ἰδρύματος νά διατίθενται διὰ τὰς Ἑπειρωτικάς ἀνάγκας. Ἐπί τοῦ αἰτήματος αὐτοῦ ὡς ἐκτελεστής τῆς διαθήκης καί μάλιστα νομικός καί πού χρέος μου εἶναι νά τηρῶ πιστά τὰς διατάξεις αὐτῆς, εἶμαι ἐντελῶς ἀντίθετος».

Ἐκλείσε τήν ὁμιλία του μέ τά ἀκόλουθα λόγια:

«Συνεπῶς τό αἴτημα τῶν Ἑπειρωτικῶν Σωματείων δέν εὐσταθεῖ καί προτείνω νά παρέμβῃ ἡ Σχολή ἀναθέτοντας τήν ὑπόθεση εἰς ἕνα καλόν νομικόν, ὅστις θά ὑπερασπίσῃ τά δίκαια τοῦ Ἰδρύματος».

Τρίτος καί ὅταν ἔφθασε ἡ σειρά του εἶπε ό συμπατριώτης μας κ. Ἐλ. Πανταζῆς:

«Ἡ γνώμη μου εἶναι νά παρέμβῃ ἡ Σχολή κατὰ τήν ἐκδίκασιν τῆς ὑποθέσεως ὑποστηρίζουσα τήν αἴτη-

σιν τῶν ἄνω - σωματείων».

Εἶπε ἔπειτα ὁ κ. Παληός ἀπὸ τὸ Δίλοφο τοῦ Ζαγορίου:

«Δέον νὰ παρέμβῃ ἡ Σχολὴ καὶ νὰ ὑποστηρίξῃ τὰ αἰτήματα τῶν Σωματείων, πὺ ἀναφέρονται εἰς τὴν αἴτησίν των».

Τελευταῖος ὠμίλησε ὁ συμπατριώτης Πρόεδρος τοῦ Ἰδρύματος κ. Σαραλῆς καὶ εἶπε:

«Τάσσομαι ἀνεπιφυλάκτως μὲ ὅσα λεπτομερῶς ἀνέπτυξε ὁ κ. Κίτσος καὶ ἐπομένως φρονῶ ὅτι πρέπει νὰ παρέμβῃ ἡ Σχολὴ κατὰ τὴν ἐκδίκασιν τῆς ὑποθέσεως καὶ νὰ ὑποστηρίξῃ τὴν αἴτησιν τῶν ἄνω - σωματείων».

Ἐπακολούθησαν:

- α) Μία κύρια παρέμβαση στὸ Ἐφετεῖο φυσικὰ τῆς πλειοψηφίας τῆς Ριζ. Σχολῆς ἐναντίον τῆς αἰτήσεως τῆς Ἐταιρείας,
- β) Ἄλλη μία κύρια παρέμβαση τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος μὲ τίς ἴδιες θέσεις,
- γ) Ἄλλη μία ὁμοία τῆς Ἐνώσεως τῶν ἀποφοίτων Ριζαρειτῶν
- καὶ δ) Παρέμβαση στὸ ἴδιο δικαστήριον γιὰ τὴν ὑποστήριξη τῆς αἰτήσεώς μας κατέθεσε καὶ ἡ μειοψηφία τῶν τεσσάρων συμπατριωτῶν μας Συμβούλων τοῦ Ριζ. Ἰδρύματος κυρίων Παληοῦ, Πανταζῆ, Κίτσου καὶ Σαραλῆ.

Ἐπειτα ἀπὸ τὴν τροπὴ αὐτῆ τῶν πραγμάτων ζητήθηκε ἀπὸ τοὺς ἀντιδίκους παρεμβαίνοντες ἀναβολὴ ἐκδικάσεως τῆς ὑποθέσεως, ἡ ὁποία καὶ δόθηκε γιὰ τίς 18 Σεβρίου.

Ὅλα αὐτὰ, παρεμβάσεις καὶ με-

ρικὰ ἄλλα συναφῆ εἶναι ὑποκινημένα καὶ ἐνορχηστρωμένα σὲ συγχորδία ἀπὸ τὸν κ. Ἄνδρ. Φυτράκη, σύμβουλο τοῦ Ἰδρύματος, ὁ ὁποῖος πολ- λά χρόνια τώρα ταλανίζει δυστυχῶς τὸ Ἰδρυμα καὶ εἶναι ὁ κυρίως ὑπεύθυνος γιὰ τὴν κακοδαιμονία του.

Θὰ ἰδοῦμε τώρα ἂν ὁ Ἑπειρωτικὸς γρανίτης μὲ τὸ ἀναφαίρετο καὶ ἱερὸ δικαίωμα τῆς ἄμυνας του θὰ μετατρέψῃ σὲ θρύψαλα τὴν πελώρια ἀδικία πὺ ἐπιχειρεῖται ἀπὸ πολλὰ χρόνια εἰς θάρος μας καὶ ἔγινε καθεστηκυία τάξη.

- Παρακαλῶ νὰ μοῦ ἐπιτρέψετε νὰ προσθέσω ἀκόμα δυὸ παραγράφους.

Ἡ πρώτη εἶναι: Τί ζητοῦμε;

Τὸ 50% τῶν προσόδων τοῦ κληροδοτήματος νὰ πάρῃ τὸ δρόμο πρὸς τὴν Ἑπειρο μὲ στόχο νὰ μείνῃ καὶ κανένας νέος στὰ χωριά μας πὺ ἐρημώνονται. Οἱ πρόσοδοι φέτος εἶναι σύμφωνα μὲ τὸν προϋπολογισμό τοῦ Ἰδρύματος 45 ἑκατ. δρχ. πὺ κυριολεκτικὰ διασπαθίζονται χωρὶς κανένα ἐπίτευγμα.

Τοῦ χρόνου, ὅταν θὰ ἀξιοποιηθῇ ἓνα ἀκίνητο στὸν Πειραιᾶ πὺ οἰκοδομεῖται καὶ πρόκειται νὰ τελειώσῃ γρήγορα, θὰ προστεθῇ νέο ἔσοδο γύρω στὰ 10-15 δρχ. Ἐτσι τὰ ἔτησια ἔσοδα τοῦ Ἰδρύματος θὰ φθάσουν τὰ 55-60 ἑκατ. δρχ.

Σὲ λίγα χρόνια, ὅταν θὰ ἀξιοποιηθῇ ἡ Ἰόνιος Σχολὴ, νέο περιουσιακὸ στοιχεῖο τοῦ Ἰδρύματος, θὰ προστεθῇ ἄλλο ἓνα ἔτησιο ἔσοδο 20 ἑκατ. δραχ., δηλ. θὰ φθάσῃ τὸ συ-

νολικό έτήσιο του Ίδρύματος γύρω στα 75 έως 80 δρχ. Καί έπειτα, όταν αξιοποιηθούν όλα τα νέα περιουσιακά στοιχεία του Ίδρύματος, για τα όποια θα σάς αναφέρω στη δεύτερη παράγραφο, τα έτήσια έσοδα του κληροδοτήματος θα περνούν τα 100 έκατ. δρχ. με τα σημερινά δεδομένα.

Ή αξίζει ό άγώνας και ή προσπάθεια ή δέν αξίζει;

Ή άλλη παράγραφος έχει σχέση με τή συμφωνία που έγινε μεταξύ Πολιτείας και εκπροσώπων του Ίδρύματος για ανταλλαγή περιουσιακών στοιχείων.

Για τήν επίτευξη τής συμφωνίας σέ κάτι συμβάλαμε και έμείς ως Ήπειρωτική Έταιρεία.

Σας ανακοινώνω τή συμφωνία, όπως καταχωρήθηκε στον τύπο τής 7 Ίουνίου.

Πώς διευθετήθηκε τεχνικά τó ζήτημα του γηπέδου τής Ριζαρείου

«Τό Κεντρικό οικόπεδο τής Ριζαρείου Έκκλησιαστικής Σχολής, στην όδο Βασ. Σοφίας, περιέρχεται όριστικά στο δημόσιο και έντάσσεται στο χώρο του Πνευματικού Κέντρου Ήθηνών. Τό οικόπεδο είναι έκτάσεως 19 περίπου στρεμμάτων και αξίας μαζί με 7,5 περίπου άκόμη στρέμματα γύρω από τό οικόπεδο, που έχουν άποκοπεί για τήν διάνοιξη παρακειμένων όδών, 2.086 έκατ. δρχ., όπως προσδιορίστηκε από ειδική έκτιμητική έπιτροπή.

Τ' άνωτέρω ανακοίνωσε ό ύφυπουργός Οικονομικών κ. Παν. Μποκοβός, ό όποιος με άπόφασή του ένέκρινε τήν ανταλλαγή μεταξύ του Ίδρύματος τής Ριζαρείου Σχολής και του έλληνικού Δημοσίου, του προαναφερθέντος οικόπεδου με τα έξής άκίνητα ίσοπόσου αξίας ιδιοκτησίας του έλληνικού Δημοσίου:

α) Άκίνητο στην Ήθήνα έκτάσεως 2.120 τετρ. μέτρων επί τών όδών Ήκαδημίας, Ζωοδ. Πηγής και Χαρ. Τρικούπη, γνωστό ως «Ίόνιος Σχολή».

β) Άκίνητο στο Παλ. Φάληρο, όπου σήμερα είναι άποθηκές του Κρατικού Έργοστασίου Ήεροπλάνων έκτάσεως 17.000 τετρ. μέτρων και

γ) Άκίνητο στην πόλη τών Ίωαννίνων έκτάσεως 18.000 τετρ. μέτρων.

Διευκρινίζεται ότι στην κυριότητα τής Ριζαρείου θα παραμείνει ό ύπάρχων στο οικόπεδο ιερός ναός και ό περίξ αυτού χώρος έκτάσεως 3.200 τετρ. μέτρων για τή δημιουργία πνευματικού κέντρου του ίδρύματος.

Ό κ. Μποκοβός τόνισε τό ιδιαίτερο ένδιαφέρον του πρωθυπουργού κ. Κων. Καραμνλή για τήν επίτευχθείσα ανταλλαγή τών άνωτέρω άκινήτων και πρόσθεσε, ότι με τήν ανταλλαγή αυτή ή ώφέλεια για τό κοινωνικό σύνολο είναι διπλή γιατί και τό Δημόσιο θα δυνηθεί να επεκτείνει τό Πνευματικό Κέντρο τών Ήθηνών και ή Ριζαρείος με τήν άξιοποίηση τών άκινήτων που άποκτά θα έπαυξήσει τις προσόδους της και έτσι θα μπορέσει να έκπληρώσει καλύτερα και να επεκτείνει τούς κοι-

νωφελείς σκοπούς της».

Θά ήταν ωστόσο ή μεγαλύτερη παράλειψή μας, αν με τὸ κλείσιμο τοῦ χρονικοῦ γιὰ τὶς ἐξελίξεις στὴ μεγάλη ὑπόθεση τοῦ Ριζ. Ἰδρύματος δὲν ἀναφέραμε τὸ σημαντικώτερο ἴσως ἀπ' ὅλα.

Τὸ ἀρχικὸ κείμενο τῆς αἰτήσεώς μας στὸ Ἐφετεῖο Ἀθηνῶν ὁλοκληρώθηκε ἀπὸ τοὺς νομικοὺς μας μετέτοιον τρόπο, ὥστε νὰ προσδώσῃ στὴν ἀναφερόμενη ὑπόθεση μίαν τεκμηριωμένη ἐπιχειρηματολογία κυριολεκτικὰ κατὰ τὴν ταπεινὴν μας γνώμη ἐξαίρετη, μοναδική.

Τέσσερα ἀκόμα πολυσέλιδα δικόγραφα ἐπλασιώσαν τὸ ἀρχικὸ τῆς αἰτήσεως. Στὸ σύνολο 5 εἶναι τὰ κείμενα. Ἀποτελοῦν κάτι τὸ ἄρτιο, τὸ θεμελιωμένο καὶ χτισμένο σ' ἓνα λαμπρὸ οἰκοδόμημα. Μποροῦμε νὰ τὸ καταλάβουμε καὶ ἐμεῖς οἱ ἄδελφοί, καὶ ἀμύητοι στὰ ἐνδότερα τῆς Νομικῆς Ἐπιστήμης.

Ὁραματισμὸς καὶ ἐπιδίωξή μας εἶναι νὰ καταξιωθοῦμε με δαπάνες τῆς Ἐταιρείας αὐτὰ τὰ κείμενα καὶ ἡ ἀπόφαση τοῦ Ἐφετείου Ἀθηνῶν, ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὴν ἔκβασή της, νὰ ἰδοῦν τὴ δημοσιότητα σὲ εἰδικὸ τεύχος τῆς Ἐταιρείας. Στόχο μεγάλου ἀγῶνα θά ἦταν τὸ ἐπιβαλλόμενο ἐπιστέγασμα μιά μορφή λογοδοσίας τῶν γενεῶν μας σ' αὐτοὺς ποὺ μᾶς ἀκολουθοῦν.

Συντάκτης τῶν 4 κειμένων εἶναι ὁ ἐταῖρος δικηγόρος κ. Ἀθ. Λιούμας.

Συντάκτης τοῦ 5οῦ κειμένου εἶναι ὁ ἐταῖρος νομικὸς κ. Β. Ζῶγκος.

Φυσικὰ καὶ οἱ δύο —ἄς μοῦ τὸ ἐπιτρέψουν— πρόσφεραν τὶς ὑπηρε-

σίες τους χωρὶς καμμία ἀμοιβή.

Τίποτα ἄλλο. Σᾶς εὐχαριστῶ θερμὰ ποὺ εἶχατε τὴν ὑπομονὴ καὶ τὴν καλωσύνη νὰ με ἀκούσετε.

Ὁ Πρόεδρος συνεχίζει:

Ε' ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Τὸ ἐκδοτικὸ ἔργο τῆς Ἐταιρείας ἔχει ἀνασταλῆ ἀπὸ τὸ 1976 ἐξ αἰτίας τῆς Πνευματικῆς Στέγης, ἡ ὁποία ἀπερρόφησε ὅλες τὶς εἰσπράξεις της καὶ ὅλα τὰ ἀποθεματικά της. Ἐξεδόθησαν μόνον ἡ περὶ Γεωργίου Γκάλγκου ἐμίλια τοῦ Εἰσαγγελέως κ. Παύλου Δελαπόρτζα ὑπ' ἀριθ. 46, ποὺ χρηματοδοτήθηκε ὁ Ζιτσαῖος καρδιοχειρουργὸς κ. Γ. Παπᾶς.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. 47 τοῦ Ἀθανασίου Κίτσανη περὶ τῆς Θεσπρωτικῆς Γῆς, ποὺ χρηματοδοτήθηκε με τὸ πιστωτικὸ ὑπόλοιπο ἀθλοθεσίας κ. Ἡλία Σάρρα.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. 48 τοῦ Ἀλεξ. Τσουκανέλη περὶ τοῦ Χαρ. Κατσιμήτρου, ποὺ χρηματοδοτήθηκε ἀπὸ τὸν ἴδιον, ὅπως εἴπαμε, καὶ με τὴ συμβολὴ τοῦ υἱοῦ τοῦ Στρατηγοῦ κ. Γεωργ. Κατσιμήτρου καὶ,

ἡ ὑπ' ἀριθ. 49 τοῦ Στάθου Λαμπρίδου, περὶ τοῦ μεγάλου ἱστορικοῦ τῆς Ἠλείου Ἰωάννου Λαμπρίδου, ποὺ ἐκόστισε περὶ τὶς 50.000 δρχ. καὶ χρηματοδοτήθηκε ἀπὸ τὸν ἴδιον τὸν συγγραφέα.

Ἡ Ἐταιρεία ἐκφράζει τὸν ἔπαινον γιὰ τὴ φιλοπονία τῶν συγγραφέων καὶ τὴν εὐγνωμοσύνη διότι τῆς ἐχάρισαν τὸν πνευματικὸν τους μόχθο!...

ΣΤ' ΚΑΛΠΑΚΙ = ΤΡΟΠΑΙΟΝ

Ἀποτελεῖ παραχάραξη τῆς Ἱστορίας ἡ κατὰ τὰ τελευταία χρόνια ἐπίμονη προσπάθεια ἐξάρσεως ἐνὸς μονομεροῦς περι-

στατικού της Πίνδου σάν κορμού της Έποποιίας του 1940 συνδεδεμένου μάλιστα με ένα γενναίον στρατιώτην, αλλά άτυχήσαντα στο πεδίου της μάχης, τόν μακαρίτην Δαδάκην. Καί ο τύπος και τὰ τηλεοπτικά μέσα κατ' έτος έκθειάζουν τήν λεγόμενην Έποποιίαν της Πίνδου, παραγνωρίζοντες τόν οκταήμερον άγώνα του Καλπάκιου έναντίον της συντριπτικής Ιταλικής δυνάμεως.

Κατά της προσπάθειάς αυτής ή Έταιρεία άντεπεξήλθε και διά διαφόρων δημοσιευμάτων, πού είδαν τό φως από τό Δελτίο Ένημερώσεως και με τήν οργάνωση ειδικής όμιλίας του καθηγητού του Πανεπιστημίου κ. Άλεξ. Τσουκανέλη, πού όπως ξέρετε εξέδόθη εις ειδικό τεύχος δαπάναις του ίδιου όμιλητού καθηγητού, πού είναι και άθλοθέτης της Έταιρείας και πωλείται, ώστε με τό προϊόν των εισπράξεων νά συμβάλλωμε στην επίτευξη γενικωτέρου σκοπού, τόν όποιον εϋθύς άμέσως θά σās αποκαλύψω.

Τό Καλπάκι με τίς έντός της τοποθεσίας όρεινές εξάρσεις και ιδίως με τόν άξονα της Γκραμπάλας έχει μπή δικαιωματικά στον χώρο της Στρατιωτικής Ιστορίας είτε τό θέλουν, είτε όχι τὰ τηλεοπτικά μέσα και οι έπισθεν αυτών κρυπτόμενοι για νά αποκομίσουν έπώνυμα όφέλη. Είναι τόπος πού πρέπει νά γίνη παγκόσμιο προσκύννημα διότι εκείθεν ξεκίνησε ή νίκη έναντίον των δυνάμεων του Άξονα στον Β' Παγκόσμιο πόλεμο. Σάν τέτοιος τόπος θά προσελκύση ξένες Σχολές και μελετητάς της σύγχρονης πολιτικής και στρατιωτικής Ιστορίας.

Είναι ανάγκη ή τοποθεσία του Καλπάκιου νά αποκτήση μία ένότητα. Νά μεγαλώση τό Μουσείο, νά γίνη κάποιο υπαίθριο άμφιθέατρο, νά εύρυνθη ο χώρος μπρο-

στά από τή Σπηλιά - Στρατηγείο, νά συμπληρωθούν οι εκεί προτομές με τόν άνδριάντα πού άσυγχωρήτως άπουσιάζει του Στρατηγού Κατσιμήτρου, νά συνδεθ ή όλος χώρος με τόν όρειχάλκινον μαχητήν του '40.

Νά εγκατασταθ ή ένα όπτικό - άκουστικό σύστημα άπεικονίσεως της ιστορικής μάχης με τὰ σύγχρονα τεχνικά μέσα, όπως συμβαίνει άλλου.

Τις σκέψεις αυτές διευτύσαμε κατά μίαν επίσκεψη στον Υπουργό της Έθνικης Άμύνης τό περασμένο φθινόπωρο ο καθηγητής κ. Τσουκανέλης, ο καθηγητής της Σχολής Ευελπίδων, Αρχιτέκτων κ. Σφαέλλος και ο όμιλών. Η ιδέα των κ. Άβέρωφ των εύρε ένθουσιωδώς σύμφωνον και είχαμε τό πράσινον φως για τίς πάρα πέρα ενέργειες. Θέλω νά επισημάνω έδω την άνιδιοτελή προσφορά του κ. Σφαέλλου, πού έχει συνδεθ ή ποικιλοτρόπως με τόν Ήπειρωτικό χώρο και έχει στο ενεργητικό του τό έντυπωσιακό φυλάκιο Κακαδιάς.

Θέλω επίσης νά εξάρω την προθυμία του Στρατηγού Διοικητού της VIII Μεραρχίας κ. Σερέτη και των Έπιτελών και συνεργατών του, οι όποιοι μās υπεδέχθησαν στα τέλη Μαρτίου και μās έβοήθησαν για μία αυτοψία στην περιοχή και ανέλαβαν την εϋθύνη μιάς τοπογραφικής άποτυπώσεως, ή όποία μās έχει άποσταλή.

Τό έγχείρημα βέβαια υπερβαίνει τίς οικονομικές δυνατότητες της Έταιρείας μας και ή δαπάνη θά πέση στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Έθνικης Άμύνης.

Δέν μπορεί ή Έταιρεία νά ύστερήση στην καταβολή συμβολικής δαπάνης, τουλάχιστον για τόν άνδριάντα του Πραμάχου της Ήπείρου Κατσιμήτρου. Τό όλο θέμα εύρίσκεται έν εξέλιξει.

Ζ' ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΕΣΠΕΡΙΔΑ

1 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1978

Με επιτυχία οργανώθηκε και έγινε την 1ην Φεβρουαρίου 1978 στο Άκροπόλ Πάλλας ή καθιερωμένη έτησια Έσπερίδα αφιερωμένη σε Ήπειρώτες Ποιητές και στο Ήπειρωτικό Πνεύμα. Ο ήμερήσιος τύπος ασχολήθηκε με το γεγονός και έζηρε το θέαμα των στολών μας.

Η' ΕΚΕΙΝΟΙ ΠΟΥ ΜΑΣ ΑΦΗΣΑΝ

Κατά το έτος, που πέρασε και μέχρι σήμερα μας άφησαν χρόνους έκλεκτά Μέλη της Έταιρείας συνειδητοί Ήπειρώτες μέχρι των τελευταίων ωρών της ζωής τους.

Η ΕΛΕΝΗ ΛΙΒΑΔΕΩΣ - ΤΑΣΚΑΡΗ: θυγατέρα του Άλεξ. Λιβαδέως, παλαιού Διευθυντού της Έθνικης Τραπεζής, εκ των Μελών του Ήπειρωτικού Κομιτάτου, προγονικού Σωματείου της Έταιρείας μας. Ο Άλ. Λιβαδέως έγραψε και την Ιστορία του Κομιτάτου, με τον τίτλο «Οί Πρόδρομοι της Άπελευθέρωσης». Η Έλένη Λιβαδέως έζησε έντονα τις μνήμες του πατέρα της και ένδιαφέρετο για το έργο της Έταιρείας.

ΘΩΜΑΣ ΚΑΖΑΜΙΑΣ: Άδόκητον θάνατον από τροχαίο δυστύχημα εύρε ο Θωμάς Καζαμίας επίτιμος Έπιθεωρητής Δημοσίων Έργων Μηχανικός. Ιωαννίτης και κοινωνικός παράγοντας. Διετέλεσε επί πολλά έτη Μέλος του Δ. Συμβουλίου και Άντιπρόεδρος της Ήπειρωτικής Έταιρείας. Τελευταία είχε έπιδοθη μετά ζήλου στην ανασύλωση της μνήμης του συγγενούς του Ήπειρώτου Άγωνιστού Θωμά Πασχίδη, το όποιο είχε άρχισει την επανέκδοση των Έργων του, άρχης γενομέ-

νης με την συνθετική βιογραφία, που έπιμελήθηκε ο Ιωάν. Χατζηφώτης.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΧΑΤΖΗΜΠΙΡΟΣ: Καλός κάγαθος Ήπειρώτης, ο δικηγόρος Ιωάννης Χατζημπίρος άπόφοιτος της Ζωσιμαίας Σχολής ξεκίνησε φτωχός και σπούδασε έργαζόμενος σε έποχή που δεν ύπήρχαν δωρεάν συσσίτια και δωρεάν βιβλία και που οί σπουδές κόστιζαν μια περιουσία και τα πανεπιστημιακά συγγράμματα ήταν έδραχμάς της σπουδαζούσης φτωχολογιάς και ή φασουλάδα στα μαγέρικα της έδου Σωκράτους ήταν έπίψθονο προστάγι και πήρε το πτυχίο της Νομικής. Ο Ιωάννης Χατζημπίρος ήταν ως το τέλος εκ των τακτικών άκροατών των όμιλών της Έταιρείας και ένισχυτής της Πνευματικής Στέγης.

ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΗΣ ΠΑΠΑΔΗΜΑΣ: Κρατερδς κι άλύγιστος άγωνιστής ως τις τελευταίες ώρες της ζωής του ο Βορειοηπειρώτης, από την ήρωική Νίβιτσα του Δελβίνου, πατρίδα και του ύπουργού της Αύτονόμου Ήπείρου Δημ. Δούλη, Θεμιστοκλής Παπαδήμας δικηγόρος και δικαστικός και θύμα της ιδεολογίας του, εκπατριμένος και άποχωρισμένος από την οικογένειά του, στην Άθήνα, από το 1944.

Έκφωνητής στο παλιό ΕΙΡ και μεταφραστής στην Προεδρία Κυβερνήσεως, έργαζόμενος μέχρι τα θαθεία, κουρασιμένα γεράματά του με το 1)4 των ματιών που του είχε άπομείνει. Έφυγε φαρμακωμένος και στερημένος από παιδιά και έγγόνια, αλλά άπτόητος στην έπαλξη του προς την πατρίδα καθήκοντος.

Η μνήμη όλων αυτών θα μείνη άγέρραστη στην πνευματική συνείδηση της Έταιρείας.

Ἐν συνεχείᾳ ὁ Πρόεδρος δίνει τὸν λόγον στὸν Σύμβουλον - Ταμίαν τῆς Ἑταιρείας κ. Πελοπ. Οἰκονομίδη, ὁ ὁποῖος ἀνακοινώνει τὸν Οἰκονομικὸ Ἀπολογισμό, διαβάζει τὴν Ἐκθεση τῆς Ἐξελεγκτικῆς Ἐπιτροπῆς ὑπογεγραμμένην ἀπὸ τὸν Ἐπιθεωρητὴν Δημοσίων Ὑπολόγων κ. Ὁρέστην Βακατάτην καὶ τὸν Ἐπιθεωρητὴν κ. Γεώργ. Στεργίου, καθὼς καὶ τὸν Προϋπολογισμὸ τοῦ ἔτους 1979, ὁ ὁποῖος κινεῖται στὰ αὐτὰ ἐπίπεδα.

Ἀκολουθῶς ὁ κ. Ἀλ. Χ. Μαρμιόπουλος λέγει: ὅτι τὸ Συμβούλιον σὰν Ἐκτελεστικὴ ἐκπροσώπηση τῆς Συνελεύσεως ταῦτα ἔπραξε κατὰ τὸ λήξαν ἔτος. Δὲν ἔχει πλουσιώτερη ἀπόδοσις διότι τὴν ὅλη μέριμνά του μὲ κάποια ἀνησυχία ἀναμειγμένη κατὰ τὸ ἔτος πὺ πέρασε ἀπερρόφησε ἢ ἀπόκτησις τῆς Πνευματικῆς Στέγης καὶ ἡ ἐπένδυσις τῶν ξένων χρημάτων, πὺ εἶχε στὰ χέρια του.

Ἐκφράζει τὴν εὐγνωμοσύνη πρὸς τὴ Συνέλευση, παρόντες καὶ ἀπόντες Ἑταίρους, διότι μὲ τὸν ἐνθουσιασμὸ τους ἔκαμαν ἀξιο τὸ Συμβούλιο νὰ ἐπιτελέσει τὴν ἀποστολή του. Καὶ ἐπιζητεῖ ἀπὸ τὴ Συνέλευση νὰ ἐκφράσει κρίσεις, γνώμες, ὑποδείξεις, νὰ τονύσει παραλείψεις, ὥστε αὐτὰ νὰ ἀποτελέσουν ὁδηγούς γιὰ τὸ ἐπόμενο ἔτος.

Ο ΔΙΚΑΣΤΙΚΟΣ

κ. Ν. ΠΟΛΥΜΕΡΙΔΗΣ

Ὁ κ. Πολυμερίδης ἀπαντώντας στὶς εὐχαριστίες τοῦ Προέδρου πρὸς τὴ Γεν. Συνέλευση λέγει ὅτι θὰ πρέπει νὰ μοιράσωμε αὐτὴ τὴν εὐγνωμοσύνη διότι ἂν ἐμεῖς ἕνας ἕκαστος προσέφερε ὅτι μπόρεσε σεῖς μὲ τὴν ἀσκηθὴ δραστηριότητά σας καὶ τὴ φιλοτιμία σας συντελέσατε ὅτι βρισκόμαστε σήμερα ἐδῶ, στὴν ἰδιόκτητη αὐτὴ Στέγη.

Περисπούδαστο ἐπίσης εἶναι τὸ ἔργον τῶν νομικῶν μας καὶ ἀπὸ νομικῆς καὶ ἀπὸ οὐσιαστικῆς ἀπόψεως.

Ο κ. ΑΘΑΝ. ΛΙΟΥΜΑΣ

Εὐχαριστῶ ἰδιαιτέρως τόσο τὸν κ. Πρόεδρον ὅσον καὶ τὸν κ. Λαμπρίδην καὶ Πολυμερίδην διὰ τὴν ἀναφορὰν εἰς τὸ ὄνομά μου ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἀναμειξέως μου στὸ ἔργον τῆς ὑπερασπίσεως τοῦ θέματος τοῦ Ριζαρείου Κληροδοτήματος.

Δὲν ἔκαμα τίποτε περισσότερο ἀπὸ τὸ καθήκον μου, ὅπως κάμουν ὅλοι οἱ Ἡπειρωτῆς σὰν ὀφειλόμενο χρέος πρὸς τὴν Πατρίδα τους καὶ ὑπόσχημαι ὅτι καὶ εἰς τὸ μέλλον εἰς τὸν τομέα τῆς ἀρμοδιότητός μου θὰ πράξω, πάλι τὸ καθήκον μου.

Ο κ. Β. ΖΩΓΚΟΣ

Εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ συγχαρῶ εἰλικρινὰ τὸ Δ. Σ. γιὰ τὶς προσπάθειές του πρὸς ἀπόκτησιν τῆς Πνευματικῆς Στέγης. Τὸ ζήτημα τῆς Στέγης γιὰ μᾶς τοὺς Ἡπειρωτῆς εἶναι πρωταρχικό. Μάλιστα οἱ παλαιοὶ λέγανε «Νὰ σ' ἀξιῶσῃ ὁ Θεὸς νὰ μὴ θγῆς γιὰ τὴν τελευταία κατοικία ἀπὸ ξένο σπίτι. Ν' ἀποκτήσης μπινᾶ δικό σου». Εἶναι ἀξιέπαινο τὸ Δ. Συμβούλιο γιὰ ὅσα ἔκαμε. Δὲν μπορῶ νὰ μὴ εὐχαριστήσω τὸν κ. Πρόεδρον καὶ τὸν κ. Γεν. Γραμματέα καὶ τὸν κ. Πολυμερίδην, γιὰ ὅσα εἶπαν γιὰ μιὰ προσπάθεια, στὴν ὁποίαν συνέβαλα ὥστε νὰ ἐπιτευχθῆ ὁ στόχος στὸν ὁποῖον ἐπὶ χρόνια ἀποβλέπει ἡ Ἑταιρεία, ἡ διεύρυνσις τῶν σκοπῶν τοῦ Ριζαρείου Κληροδοτήματος.

Δὲν ἔκαμα ὅμως παρὰ τὸ καθήκον μου. Γιατὶ πιστεύω ὅτι ἡ δραστηριοποίησις τῆς Ἡπειρωτικῆς Ἑταιρείας σύμφωνα μὲ τὴν ἱστορίαν, πὺ ἔχει καὶ τοὺς ἀγῶνας, πὺ ἔχει κάνει γιὰ νὰ συμβάλῃ εἰς τὴν ἐθνι-

κὴν ἀποκατάστασιν, πιστεύω ὅτι ἡ δραστηριότης αὐτὴ θὰ συμβάλῃ ἐπιτυχῶς, ὥστε νὰ ἐπιτευχθῇ ἕνας ἄλλος στόχος, ἡ ἐθνικὴ ἀποκατάστασις τῆς ἀλύτρωτης Πατρίδος μου.

Ο κ. ΘΩΜ. ΚΑΤΣΑΡΗΣ

Ὁ συνταγματάρχης ἐν ἀποστρατεία κ. Θωμ. Κατσαρῆς ὑποδεικνύει στὸ Συμβούλιο νὰ καταβάλλει προσπάθειες, ὥστε νὰ πλησιάσουν τὴν Ἑταιρεία καὶ νὰ παρακολουθήσουν τὸ πνευματικὸ τῆς ἔργου περισσότεροι νέοι.

Ἀναφερόμενος στὸ θέμα τῆς ἐρτημώσεως τῶν χωρίων λέγει ὅτι τὸ Δ.Σ. πρέπει νὰ κάνει παραστάσεις στὴν Κυβέρνηση καθὼς καὶ γιὰ τὸ ζήτημα τῶν ἀδελφῶν μας τῆς Βορ. Ἡπείρου, οἱ ὁποῖοι ὑποφέρουν ἐκεῖ τὰ πάνδεινα.

Ο ΣΤΡΑΤΗΓΟΣ κ. Π. ΖΗΚΑΣ

Λιθοθάνομαι τὴν ὑποχρέωσιν νὰ συγχαρῶ θερμὰ τὸ Δ.Σ. τῆς Ἡ. Ἑταιρείας γιὰ τὸ μεγάλο καὶ περισπούδαστο ἔργο, τὸ ὁποῖον προσφέρει. Τὸ ἔργον αὐτὸ ἐν συγκρίσει μὲ τὸ ἔργον τὸ ὁποῖον προσφέρομε ἡμεῖς τὰ ἄλλα σωματεία εἶναι δύσκολον, εἶναι ἔργον πνευματικόν. Ἡ συνέχισις τῆς Ἡπειρωτικῆς παραδόσεως ποῦ ἔρχεται ἀπὸ τὴν κοιτίδα τοῦ ἐλληνικοῦ πολιτισμοῦ, τὴν Ἡπειρον.

Τὸ ζήτημα τῆς παλινοστήσεως τῶν Ἡπειρωτῶν ποῦ ἔθιξεν ὁ κ. Κατσαρῆς εἶναι μεγάλο. Δὲν ὑπάρχει εὐκολὴ λύσις.

Γιὰ τὸ ζήτημα τῆς Νεολαίας, ποῦ δὲν συμπαρίσταται σὲς ἐκδηλώσεις τῶν παλαιότερων ἀπὸ μᾶς, ἔχω νὰ παρατηρήσω μετὰ χαρᾶς ὅτι ἡ νεολαία τῆς Λάκκας Πωγωνίου, συμβαδίζει καὶ κατέχεται ἀπὸ ἐνθουσιασμὸν γιὰ τὴ γενέτειρα. Τὰ ἐδῶ Πωγωνισιὰκὰ Σωματεία κάθε Χριστούγεννα καὶ Λαμπρῆ ὀργανώνουν μὲ ποδῶμαν ὁμα-

δικές παλινοστήσεις στὰ χωριά μας. Στὸ τρίμηνο ἐπίσης τοῦ καλοκαιριοῦ, πολλοὶ ἐπισκέπτονται οἰκογενειακῶς τὰ χωριά τους, στὰ ὁποῖα καὶ τὰ πατρογονικά τους σπίτια ἔχουν ἐπισκευάσει καὶ συγχρονίσει καὶ κάθονται ἐκεῖ μῆνες, ἀντὶ νὰ παραθερίσουν ἀλλοῦ.

Ἐν συνεχείᾳ ὁ στρατηγὸς κ. Π. Ζήκας προτείνει τὴν ὀργάνωσιν ἐκδρομῆς μαζί μὲ τὴν Περιγηγητικὴ Λέσχη Παπάγου.

Ἀπαντῶν ὁ Πρόεδρος τῆς Ἑταιρείας λέγει ὅτι τὸ θέμα τῆς ἀποψιλώσεως τῆς ὀρεινῆς Ἑλλάδος ἀπὸ τὸν πληθυσμὸν τῆς εἶναι γενικόν, ἐλληνικόν καὶ δὲν λύνεται μὲ εὐχολόγια. Εἶναι θέμα οἰκονομικῶν κινήτρων.

Οἱ Βυζαντινοὶ ἐν τῇ σοφίᾳ των μὲ τὴν ἐπιδοτήσιν τῶν Ἀκριτῶν εἶχαν ἐπιλύσει τὸ ζήτημα. Ἐὰν δὲν θεσπισθοῦν κίνητρα δὲν ἐπιστρέφει κανεὶς στὴν ἰδιαιτέρα του πατρίδα.

Ἀπαντῶν στὸν κ. Κατσαρῆ λέει ὅτι ἡ Ἑταιρεία ἔκαμε τὸ καθήκον τῆς καὶ στὸ πατριωτικὸν θέμα. Ὄργανωσε ὁμιλίαν γιὰ τὸ Βορειοηπειρωτικὸν καὶ ἀφιέρωσε εἰδικὸν Τεῦχος τοῦ Δελτίου στὸν Αὐτονομιακὸν Ἀγῶνα, ποῦ ἐκρίθη ὡς προσφορά.

Ο κ. Κ. ΖΑΜΠΟΠΟΥΛΟΣ

Ὁ κ. Κώστα Ζαμπόπουλος ἀναφερόμενος στὴν παρατήρησιν τοῦ κ. Προέδρου περὶ τῆς ἐπιδοτήσεως τῶν Ἀκριτῶν στὸ Βυζάντιο ἀναφέρει προσωπικὸν περιστατικόν, ποῦ ἔτυχε σὲ ἐκδρομῇ τῆς Σχολῆς Δούκα νὰ χαλάσῃ τὸ λευκορεῖο τους μετὰξὺ Νύσσης καὶ Βελιγραδίου, σ' ἕνα χωριὸν, ἔπου συνήντησαν προθυμίαν καὶ ἐγνωρίστηκαν μετὰξὺ τῶν ἄλλων μὲ ἕνα στρατηγόν, ὁ ὁποῖος ἀπαντώντας στὴν ἀπορία τους πῶς κατοικεῖ σ' αὐτὸ τὸ κοινοχώριον εἶπε ὅτι ἐκεῖ ἔχει ἕνα 30% περισσότερο σὲ συνταξὴν του.

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΝΘΟΥΣ ΣΤΗ ΒΟΡΕΙΟ ΗΠΕΙΡΟ

Ἀπὸ τὴν εἰκονογραφημένη Ἠπειρο τόμος Β'
Τοῦ κ. ΑΛΕΞ. Χ. ΜΑΜΜΟΠΟΥΛΟΥ

Στὸ ἄκουσμα τῆς λυπητερῆς καμπάνας οἱ ζευγίτες ἀφήνουν τὸ ζευγάρι, οἱ τρομπαναραῖοι τὸ κοπάδι τους ἀφύλαχτο καὶ τρέχουν, ἐρημώνεται τὸ χωριὸ καὶ τὰ διπλαγὰ χωριά. Δὲν πεθαίνει ἄγνωστος. Γνωστὸς πεθαίνει, τῆς μικρῆς καὶ σπενῆς πατρίδας συντοπίτης.

Αὐτοὶ οἱ συγγενεῖς καὶ φίλοι, συνειρημένοι μεταξὺ τους, σαράντα μέρες παραστέκουν τὸ σπίτι τοῦ πέθονος μὲ ψωμί, ρακί, κρέας, κριάρια ὀλόκληρα, ὅπως ἔχωμε καὶ ἀλλοῦ πῆ μεσημέρι βράδυ καὶ ἄλλος μὲ ζάχαρι καὶ καφέ. Τοῦ νεκροῦ οἱ συγγενεῖς δὲ μαγειρεύουν δὲ ζυμώνουν.

Οἱ στενοὶ συγγενεῖς ἐφρόντιζαν καὶ γιὰ τὴν ταφή καὶ τίς διατυπώσεις της.

— Πῶς γὰ κάμουμε τὴν ταφή;

— Ὅπως ξαίρετε.

Καὶ κείνοι κανόνιζαν ἀνάλογα μὲ τὴν κατάστασι τῆς οἰκογενείας μὲ ἕναν ἢ περισσότερους παπάδες.

Πρῶτ' — πρὶν χαράξῃ — ἔφθαναν οἱ γειτόνισσες μὲ τὸν καφέ στὰ χέρια στὸ πρῶτο μοιρολόγι, στὸ πρῶτο σκούξιμο, πὸν συντάραξε τὰ πάντα καὶ τὸ κλῆμμα ἔφερε τὸ κλῆμμα, ὅταν μάλιστα ὁ νεκρὸς ἦταν ἄγουρο παλληγάρι, ἢ μεσόκοπος, ἢ ἄντρας συνετὸς καὶ ἔακουσμένος.

— Φτάνει πιά! Αὐριο πάλι.

Δέκα καὶ δώδεκα ὥρες μακρὰ ἐργόνταν καθάλα ἐπάνω στ' ἄλογα καὶ ἔσεργαν τὰ κριάρια δεμένα στῶν ἀλόγων τὰ καπούλια μὲ βαθειὰ ἐπίγνωσι τῶν ὑποχρεώσεων

τους γὰ βρεθόν στὴν κηδεῖα τοῦ συγγενοῦς, γνωστοῦ καὶ φίλου τους.

Ποῦ καὶ οὐαὶ αὐτὸς ὁ κόσμος ὅλος; Μὰ σ' ὄλα τὰ σπίτια τοῦ χωριοῦ φιλοξενοῦνται. Προτοῦ ξεπεζέψη ὁ μουσαφίρης τοῦ πιάνον τὰ χαλινάρια τ' ἄλόγου.

— Εἶμα: ὁ υἱὸς τοῦ τάδε! θὰ ῥθῆς σπίτι μας. Καὶ ὁ ἐπισκέπτης ἤξαιρε, πῶς ἐκεῖ πὸν πῆγε τ' ἄλογο θὰ φιλοξενηθῆ.

— Κόπιασε γὰ πᾶμε σπίτι.

Ὁ νεκρὸς μεταφέρεται ἀπὸ τὸ σπίτι στὴν αὐλὴ ἀπὸ στενοῦς συγγενεῖς του, υἱοῦς ἢ ἀδερφοῦς. Ἐκεῖ τοποθετεῖται ἐπάνω στὸ βίγκι (ξυλοκρέβατο) καὶ οἱ ἴδιοι τὸν μεταφέρουν στὴν ἐκκλησία καὶ τὸ νεκροταφεῖο.

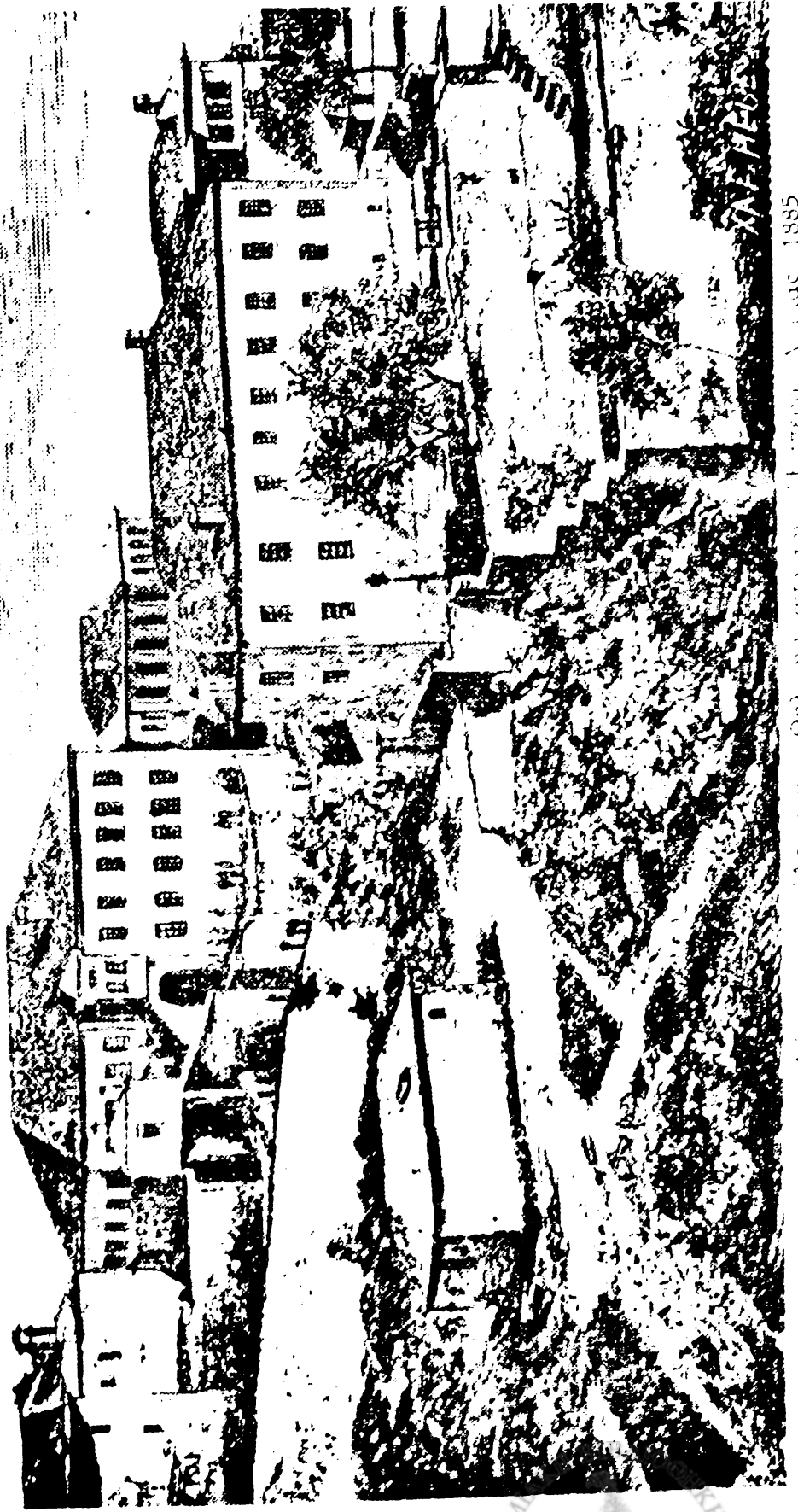
Κατὰ τὴν διέλευσι τοῦ νεκροῦ σφάζεται μιὰ κότα: Τόσο μικρὸ γὰ ἔναι τὸ κακό! καὶ σπάζονται γιάλινα ἢ πῆλινα σκευῆ.

Ἀπὸ καλότυχο νεκρὸ παίρνουν τὰ μέτρα του μ' ἕνα σπάγγο ἢ μιὰ τοῦφα ἀπ' τὰ μαλλιά του ἢ κομμάτι ἀπὸ τὸ ροῦχο του γιὰ γὰ μὴ πάρῃ μαζί του τὴν καλὴ του τύχη.

Κόλλυθα διανέμονται μετὰ τὴν ταφή μὲ πολλὰ φρούτα μέσα. Τὰ μοίραζαν οἱ ἐπίτροποι μέσα στὴν ἐκκλησίᾳ, στὰ στασίδια ἀπὸ τὸ μεγάλο σιγιστὰ κανιστριᾶ. Ἐπειδὴ ὅμως γινόταν ὀχλαγωγία μέσα, τὰ κατοπιναὶ χρόνια τὴ διανομή τὴν ἔκαναν στὸ χαγατιάτι (πρόναο). Ὁ ἐπίτροπος εἶχε καὶ καμτσί-

ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ

9. — Σωφρομένη Διοικητικόν (Αρχειών - Εργασίαν) αὐτοῦ τοῦ Ἐπιτελοῦ Ἀργυρίου 1885

Ἐπεξηγήσεις στή φωτογραφία τοῦ Διδασκαλείου Κεστορατίου Λιούντζης Βορείου Ἡπείρου:

- 1) Ἡ φωτογραφία εἶναι παρμένη ἀπὸ τὰ δυτικά, πὺ μπαίνει στὸ χωριὸ ὃ ἐρχόμενος ἀπὸ τὸ Δοξάτι.
- 2) Τὸ ὑψηλότερο εἰκονιζόμενο κτήριο εἶναι τὸ Διδακτήριο (Ἄρρεναγωγεῖο καὶ Παρθενναγωγεῖο χωρισμένα ἔσωτερικά).
- 3) Δεξιώτερα ἀπ' αὐτὸ εἶναι τὸ σπίτι τῶν Γιαννακαίων.
- 4) Ἐπάνω ἀριστερὰ (καὶ δυτικά) φαίνεται μέρος τῆς Ἐκκλησίας τῶν Ταξισαρχῶν.
- 5) Τὸ δεύτερο μεγάλο κτήριο μπρὸς καὶ δεξιώτερα εἶναι τὸ Οἰκοτροφεῖο.
- 6) Δεξιώτερα αὐτοῦ εἶναι τὸ σπίτι τῶν Μπιραίων. Τὸ ὄνομα Μπίρης εἶναι τὸ ἀρχικὸ τῆς οἰκογενείας τοῦ Μεγάλου Εὐεργέτη Χρηστάκη Ἐφέντη Ζωγράφου.
- 7) Τὸ μικρὸ μονόροφο εἶναι ὁ φούρνος τοῦ Διδασκαλείου.
- 8) Στὰ 1919 ἦταν ἀκόμα ὄρθια τὰ κτήρια τῶν Σχολείων, ἢ Ἐκκλησία, τὰ σπίτια Γιαννακαίων καὶ Ζωγράφου. Ἀπὸ τὸ Οἰκοτροφεῖο σωζόταν οἱ τέσσερις τοῖχοι.

Τὴν ἐποχὴ πὺ μεσουράνησε τὸ Ζωγράφειο Διδασκαλεῖο Κεστορατίου (1870—1880) εἶχε ἐκλείψει καὶ τὸ μοναδικὸ τῆς Ἀθήνας Διδασκαλεῖο τοῦ Νόμου τοῦ 1834 καὶ οἱ ὑποψήφιοι Διδάσκαλοι ἐξετάζονταν στὸ Ἀρσάκειο Διδασκαλεῖο Θηλέων μὲ τὸ Διάταγμα τῆς 12 Σεπτεμβρίου 1872.

Μόλις τὸ 1878 συνεστήθη ἐπὶ τῆ θάσει τῶν ἐν ἰσχύϊ παιδαγωγικῶν ἀρχῶν καὶ μεθόδων διδασκαλίας. Οἱ ἀπόφοιτοι τοῦ Διδασκαλείου Κεστορατίου ἔχαιραν φήμη ἀποφοίτων τῆς Μεγάλης τοῦ Γένους Σχολῆς.

Γιὰ δέκα πέντε χρόνια στάθηκε φάρος φωτεινὸς σ' ὅλη τὴν Ἡπειρο.

ΣΧΟΛΗΓΡΑΦΕΙΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΕΙΑ

ΕΠΙΛΟΓΗ

Ο Γεώργιος Βαλμύκης έτα Λεοντίσης (Αρσίνουσημαθική της Δευτέρας τάξεως Διδασκαλείου των Σχολεργείων Διδασκαλείων εξέτασθαι δαρμοσία άπεκρίνατο Πανύ μαλώς (Υ.) έπεδείξατο δέ καλή σπαν τόν σχολικόν έτος διακρωγήν Χρυστήν.

Τά έν τή τάξει διδασκλήντα μαθήματα.

Θρησκευτικά : Γεράν Έξήγησιμην εις Γ' μαί Α' Κεφ. Ματθ.

Φιλοσοφικά : Έμπειριμην ψυχολογίαν.

Έλληνικά : Θεουμείδην Βιβλ. Ε; Ηρόδοτ. Βιβλ. Α; υ; Θμηνόμ Αλλιάδος Π. και Χ. και τίματα.

Μαθηματικά : Γεωμετρία εν έπιπέδω μορμ. και γίμροι Β; Αλγίβρασι μέτρη λογαριθμίδν.

Ίστορικά : Μεσαιωνικά

Φυσικά : φυσιμην Πειραματιμην.

Γενικά

Γαλλικά : Γενελογ. Γελογ. Γενελογ. et ΙΒ;

Τουρκικά : Έξήγησι εν τών Λινημιάτων επί Γραμ. Γαρούδ Ρα

Έν Κεστορατίω τή 27 Ιουνίω 1885

Ο Διευθυντής

Οι Διδάσκαλοι

(Handwritten signatures and stamps)

Σημ. Προβιβίζονται οι άποκριόμενοι άριστα (4 1,2-5)
πλήν καλώς (3 1,2-4 1,2)
καί καλώς (2 1,2-3 1,2)

κι και βάραγε τούς άτακτούντας.

Και τραπέζι στρώνεται τών συγγενών και φίλων, τὸ ἐπιτάφιο τραπέζι.

Γυναίκα μὲ ἄσπρο μαντήλι δὲν ἐπιτρέπεται ν' ἀκολουθήσῃ τὴν κηδεία.

Κηδεία, πὺ περνάει ἀπὸ τὸ σπίτι, πὺ ἔχουν χαρὰ (γάμο) ἢ γλέντι, κάνει τὰ βιολιά νὰ σωπαίνουν.

Τὴ διώχνει ἢ λύπη τὴ χαρὰ, τόσο ἢ χαρὰ εἶναι λίγη γι' αὐτὸ σωπαίνουν τὰ βιολιά, ὅταν νεκρὸς περνάει.
(Γ. Ζαλοκώστας)

Τὰ βιολιά σωπαίνουν και ὅταν τὸ ψῆξι τοῦ γάμου περνάει ἔξω ἀπὸ τὸ σπίτι πενθοῦντος. Κερνιοῦνται οἱ νηόνυμφοι και οἱ συμπεθέροι μὲ κρασί ἢ ρακί, ραίνονται μὲ ρύζι και ζάχαρι και ὅταν χαθοῦν στοῦ δρόμου τὸ θάθος ξαναβαροῦνε τὰ βιολιά.

Τὸ πένθος δὲν εἶναι μόνον τοῦ σπιτιοῦ, πὺ ἔχασε τὸν ἀνθρωπὸ του, μὰ ὄλου τοῦ χωριοῦ πένθος εἶναι. Ὁ θάνατος δὲν κρούει μόνον τὴ δικὴ σου πόρτα, μὰ και τὴ δικὴ μου. Ὁ θάνατος μοιάζει τὸ μακελλάρη, πὺ μπαίνει στὸ μαντρι και ἀρπάζει τὸ πρόβατο γιὰ τὸ μακελλεῖο. Ἄν τὸ ζωηρότερο ξέφυγε σήμερα ἀπὸ τὸ χέρι του, αὔριο δὲ θὰ ξεφύγῃ.

Οἱ χωριανοὶ και γειτόνοι κάνουν μῆγες γιὰ νὰ κάμουν γάμο. Ζητοῦν τὴν ἄδεια ἀπὸ τοὺς οἰκείους τοῦ πενθοῦντος γιὰ νὰ τραγουδήσουν και νὰ παίξουν τὰ βιολιά. Ἡ ἄδεια δίνεται μὲ εὐγένεια.

— Νὰ κάμετε γάμο, ὅπως πρέπει!

Οἱ συγγενεῖς τοῦ νεκροῦ μαυροφοροῦνται. Πένθος στὸ χέρι δὲν ἔμπαινε, παρὰ μιὰ μαύρη τσίπα (πανί) στὸ φέσι τών ἀνδρῶν, πὺ ἄφηναν και τὰ γένεια σαράντα μέρες.

Οἱ γυναῖκες δὲ βγάλουν τὰ μαῦρα μαν-

τήλια, παρὰ στὸν πρῶτο γάμο τοῦ ὁποιοῦ δῆποτε μέλους τῆς φάρας και αὐτὸς δὲ γίνεται κατόπι θανάτου νέου νωρίτερα ἀπὸ τρία χρόνια.

Στὴ Ρίζα (συνέχεια τῆς Λιούντζης) οἱ γυναῖκες ἔβαζαν στὸ πένθος τὶς φλοκάτες ἀνάποδα και εἶχαν τὰ μαλλιά ξέπλεκα.

Κουτσιώτισσες και Κουδεσιώτισσες (τούρκισσες και χριστιανές) ἄλλες πιστεῦαν στὸ Χριστὸ και ἄλλες στὸν Μουαμέτη. Ὅταν τύχαινε κηδεία, ἐπειδὴ συνδέονταν μὲ δεσμοὺς συγγενείας, ἔρχονταν και πήγαιναν στὰ πένθη τὰ κοινά. Βγαίναν στὶς ράχες ἀνάμεσα ἀπὸ τὰ δύο χωριά και ἀντηχοῦσαν τὰ λόγγα, ἀπὸ τοὺς ὀλοφυρμούς και τὰ οὐρλιαχτά. Ἄν τοὺς χωρίζε ἢ θρησκεία, τοὺς ἔνωγε τὸ αἷμα και ὁ κοινὸς τους πόνος. Οἱ Λιάμπισσες τῆς Λιαμπουριάς σκίζονταν (μαδοῦσαν τὰ μαλλιά και γδαίρναν τὸ πρόσωπο μὲ τὰ νύχια τους).

Οἱ Τουρκάλες τοῦ Ἀργυροκάστρου δὲν γουριάζαν.

— Ὁ θεὸς τὸ ἔδωσε, ὁ θεὸς τὸ πήρε!

Στὸ σπίτι τοῦ πενθοῦντος ὁ ἴδιος ὁ ἀρχηγὸς ἢ ἡ γιαγιά σπάει τὸ πένθος τραγουδώντας λίγους στίχους ἀπὸ γαμήλιο τραγοῦδι και δίνει τὴν ἄδεια στοὺς ἄλλους νὰ συνεχίσουν.

Ὁ ἴδιος ὁ ἀρχηγὸς τῆς οἰκογενείας θ' ἀγοράσῃ ἄσπρα μαντήλια και θὰ τὰ μοιράσῃ στὶς γυναῖκες γιὰ νὰ σπάσῃ τὸ πένθος.

Πένθη δὲν κρατοῦσαν σὲ θάνατο μικρῶν παιδιῶν.

***

Ὁ Ἀλέκο Τσίπης, ἦταν φημισμένος τσέλιγγας ἀπὸ τὸ Κεστοράτι, τὴ γνωστὴ ἰδιαιτέρη τοῦ ἐθνικοῦ εὐεργέτου Χρηστάκη Ζωγράφου πατρίδα. Ὁ υἱὸς του Νάκιος (Ἰωάννης) Τσίπης, φουστανελλοφόρος,

περισσότερο γνωστός από επίσημη πράξι του Δήμου Ἀθηναίων, με την όποια κατετάχθη επίτιμος δημότης και ή γυναίκα του ή Νίτσω (Νίτσα) μικρή λεχώνα, πού έχασε τό μικρό παιδί της και κάθε τόσο τό μοιρολογοῦσε.

Μιά μέρα τής είπε ό πεθερός της:

— Ἀκουσε νύφη! Μή ξανακλάψης και μου μαυρίζεις τό σπίτι. Παιδιά εἰστε και παιδιά θά κάνετε. Εἰ δέ άλλοιως νά φύγης!

Σώπασε ή νύφη και δέν ματάκλαψε. Για την αὐστηρότητά του τόν ἐσέβονταν και τόν φοβόνταν όλο τό Κεστοράτι. Στίς γυναίκες δέν ἐπέτρεπε νά βγοῦνε μέ σγκωμένα μανίκια. Κι αν εἰδοποιόταν καιμία, πώς ἐπεσε τό παιδί της και χτύπησε δέν μπορούσε νά βγῆ, όπως ήταν, αν ἐπλενε ή ζύμωνε. Ἐπρεπε νά κατεβάσῃ τά μανίκια για νά βγῆ στο δρόμο.

Μιά μέρα ή νύφη φορτώθηκε τή βουτσέλα της και πῆγε στη βρύσι για νερό.

Στό δρόμο εἶδε τή σκύλλα τους, τή Μπολένα, πού εἶχε γεννήσει δεκατρία κουτάδια και τής τά πνίξανε για νά μή την τραβάνε και αδυνατίσει. Ἐσερνε στο στόμα της ένα νεκρό κουτάδι και μέ χαμηλωμένα μάτια τραβοῦσε λυπημένη.

Συνταράχτηκε ή νύφη, γέμισε τή βουτσέλα της και γύρισε σπίτι. Σεζαλικώθη και είπε τοῦ πεθεροῦ της μέ βουρκωμένα μάτια:

— Κι αὐτή ή Μπολένα ἐκλαψε τό παιδί της, και τοῦ διηγῆθηκε τό περιστατικό, και νά μή κλάψω γιό τό παιδί μου;

— Κλάψε το, μωρ' νύφη, τής είπε κείνος συγκινημένος!

1. Ἀνακοίνωσις Γ. Ζωγράφου από Κεστοράτι.

***

Φοβερό ήταν τό ἀγγελμα τοῦ θανάτου τῶν ξενητεμένων.

Τό πικρό μαντάτο ἔφερνε στο σπίτι τῶν συγγενῶν ό πρόεδρος τοῦ χωριοῦ και οι γέροντες. Αὐτοί ἔπαιρναν την εἶδησι από τά ξένα και εἶχαν τό θλιβερό προνόμιο νά την ἀναγγείλουν. Ἡ ἀναγγελία γινόταν πρωί, χαράματα. Ὅστε ἐπίσκεψι τά χαράματα ἐσήμαινε δίχως άλλο ἀγγελία θανάτου.

Ἐμπαινε ό πρώτος κι ὕστερα από λίγο ό δεύτερος και τρίτος και τέταρτος, κι ἔτσι προετοιμάζονταν ψυχολογικά ή μάνα ή ό πατέρας κατά περίστασι.

Ἐκείνος δηλ. πού ἐδέχετο την ἐπίσκεψι ἔμπαινε ἀμέσως στο νόημα, και αν εἶχε περισσότερους από έναν ξενητεμένους, μέ τή θανατερή ἀγωνία στά μάτια, ρωτοῦσε πλέον:

— Ποιός από δλους;

Διηγόνται πώς Ἐριντιώτισσα παντρεμένη στην Κρίνα εἶχε δυό παιδιά (ἀγόρια) στην ξενητεία.

Κάποια μέρα — τά μαῦρα τοῦ θανάτου χαράματα — οι γέροντες και γείτονες ἀνέδηξαν τίς σκάλες της και ὕστερα από περιστροφές της εἶπαν τό πικρό χαμπέρι. Και σάν ἐκείνη ἔβαλε τά γουριατά και καλοτύχιζε μέσα στο θρήνο της ἐκείνον πού μείνε.

— Κλάψ' τον κι αὐτόν! τής είπε ό μαντατοφόρος.

Οι εἰδήσεις ἔκαναν μήνες νά φτάσουν στη μακρυνή πατρίδα. Ἐτσι ό ένας θάνατος ἀντάμωνε τόν άλλον θάνατο!

1. Ἀνακοίνωσις Κ. Δέδα από Ἐριντι.

COPYRIGHT;

Όταν στα 1961 έβγαλα τόν Α' τόμο τής εικονογραφημένης Ήπειρου είχα σημειώσει, κυρίως για τις έγχρωμες εικόνες των Ήπειρωτικών στολών τής Αθηνάς Ταρσούλη και των σχεδίων τής Άγγελικής Χατζημιχάλη, πού και οι δυο εκείνες ίέρειες τής Έλληνικής Λαϊκής Τέχνης με είχαν τιμήσει με τήν αγάπη τους και τήν έμπιστοσύνη τους και μου είχαν έπιτρέψει τήν αναδημοσίευση, τήν διεθνή πι:ά όρολογία, COPYRIGHT, πού αποτελεί τό πνευματικό άπαγορευτικό κάθε κατοποίησης.

Σε συζήτηση με τόν άξέχαστο Χαρ. Σπανό, τόν παλαιοβιβλιοπώλη, — ό Σπανός και ό Άγγελος Ζαμπάκης, ήταν οι μοναδικοί πού ήξεραν τό παλιό βιβλίο — πού του όφείλω άξέχαστες συγκινήσεις και μερικές έκλεκτες έκδόσεις κυρίως παλαιά Ήμερολόγια και Περιοδικά, έδοκιμασα μι:ά κρίση συνειδήσεως.

Όταν είδε ό Σπανός τήν ένδειξη κοπυράϊτ έκαμε μι:ά κίνηση δυσανασχετήσεως :

— Γιατί κύριε Μ. τόσο ζηλότυπα φυλάτε τήν αποκλειστικότητα; Άφήστε τόν κόσμο ν:ά πάρει ό,τι θέλει από τό βιβλίο σας. Ν:ά χαρεί όσα σε σ:ας δημιούργησαν συγκινήσεις! Ποιός θ:ά σεβασθ:ή τ:ά δικαιώματά σας;

Με ξένισε ή παρατήρησή του και στήν άρχή τήν απέδωσα σε κάποια έμπορικ:ή ύστεροβουλία του. Όταν τό καλοσκέφτηκα είδα πόση άνθρωπία και καλωσύνη είχε ή παρατήρησή του εκείνη και από τότε στα κατοπινά μου βιβλία δέν επανέλαβα τήν ένδειξη του... συγγραφικού δικαιώματος.

Άλλωστε ή πρακτική άξία τής ένδειξεως ήταν μηδαμινή για τ:ά ήθη τής εποχής μας. Και είχε τήν έπιβεβαίωσή της ή γνώμη του Σπανού. Εκείνες τις ήμέρες μιλούσε ένα θράδυ στον «Παργασσό» ό Έκπαιδευτικός Σύμβουλος Χατζ... με θέμα κάτι από τήν Τουρκοκρατία.

Με παρέσυρε ό μακαρίτης Ευάγγελος Φωτιάδης άνεπανάληπτος διαλεξίας και από τους έλάχιστους μαστόρους τής καθαρ:ε:υ:ο:ύ:σης, γιατί πολλοί υπέρμαχοί της δέν ξέρουν ν:ά τ:ή γράφουν, και πήγαμε μαζί. Ός τις σκάλες του «Παργασσού» ξεχείλιζε τό ακροατήριο, όλα τ:ά στελέχη τής Μ. Έκπαιδ:εύσεως τής Αθήνας και των Περιχώρων.

Διωλισθήσαμε με κόπο ως τήν πόρτα τής μεγάλης αίθουσής. Και ή φράση πού πρωτοπήρε τ' αὐτί μας από τήν όμιλία ήταν τούτη :

«— Οί ραγιάδες έδι:άβαζαν κρυφά από χέρι σε χέρι, τήν Τεργεσταία Νέα Ήμέρα».

Και ό μακαρίτης Φωτιάδης, άφου παρατήρησε θυμόσοφα ότι τέτοιο πολυπληθές ακροατήριο δέν θ:ά τό ξανάδλεπε ποτέ μετά τ:ή... συνταξιοδότησή του, ό Χατζ... πρόσθεσε :

— Οί ραγιάδες πού δι:άβαζαν κρυφά είναι... δικοί σου και τούς... άπεκάλυψε ό Χατζ... Ευτυχώς πού δέν έχομε Τουρκοκρατία σήμερα στήν Ήπειρο!

Ήταν πάργματι περικοπή από τήν «Ήπειρο» πού ό όμιλητής είχε θεωρήσει περιττό ν:ά κατανομάσει τήν πηγή.

α.χ.μ.

Η Π Ε Ι Ρ Ω Τ Ι Κ Η

ΙΩΑΝΝΙΝΑ

Ἐνδύμιον
1-5-21

Λεωφόρος Δωδώνης

10. — Λεωφόρος Δωδώνης. Ἰωάννινα. 1921.

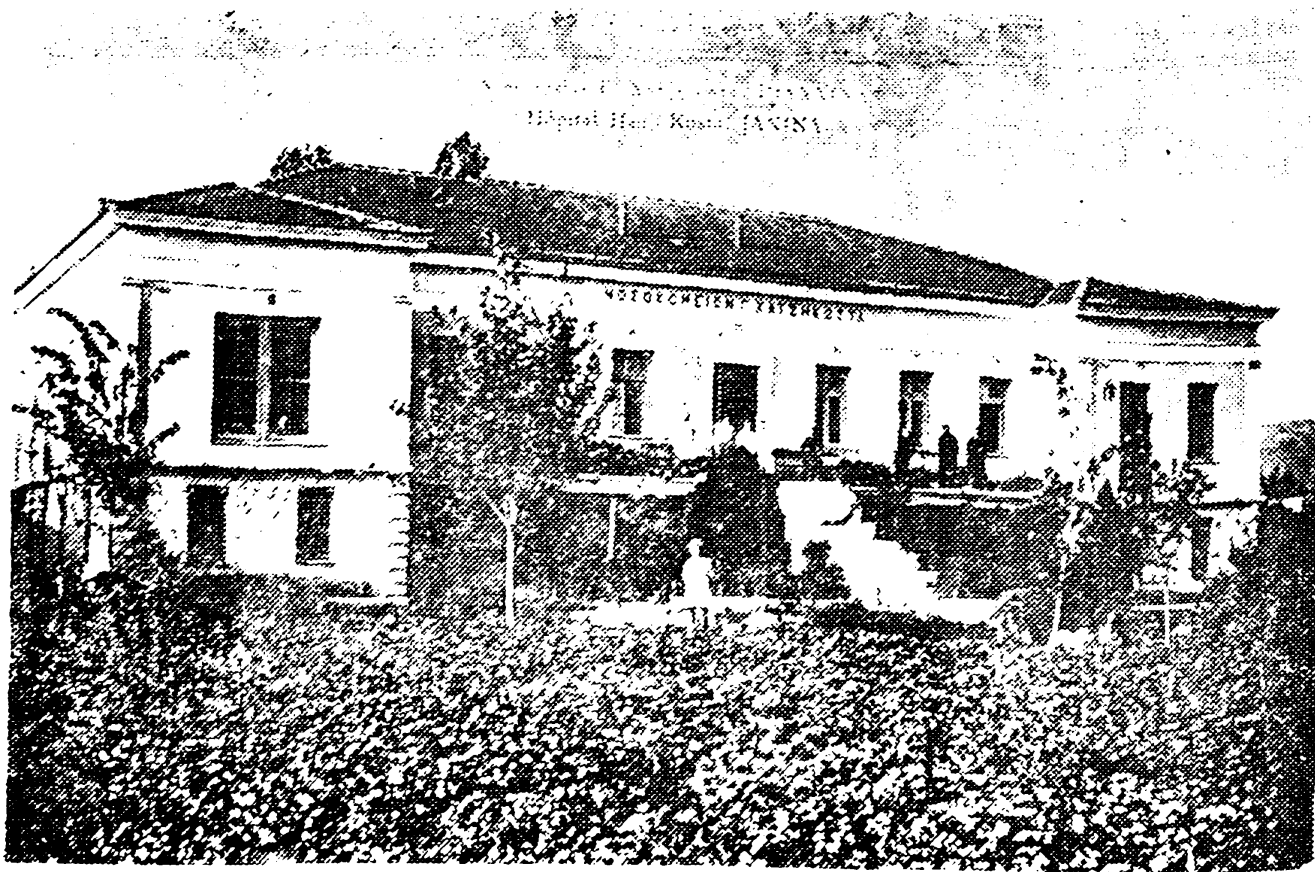
PHOTOGRAPHED BY THE H. B. PHOTOGRAPHY CO., LTD., LONDON
Rue Alexandre Bida de St. Georges martyr Georges de Jalousie, JANINA

11. Ὁδὸς Ἀθέρωφ καὶ πλατεῖα Νεομάρτυρος Γεωργίου. Ἰωάννινα. 1921.

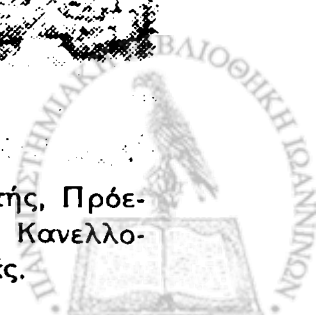
ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ

12. — Νοσοκομείον Χατζηκώστα. Ἰωάννινα. 1921.

13. — Ἡπειρωτικὲς φυσιογνωμίαις. Ἀπὸ ἀριστερὰ. Γ. Βηλαρᾶς, Γερουσιαστὴς, Πρόεδρος τῶν «Φίλων τῶν Ἰωαννίνων», Κ. Δ. Μέρτζιος, ἱστοριοδίφης, Ἐλένη Κανελλοπούλου, τὸ γένος Στεφάνου, ὁ γραφικὸς Δήμαρχος Γρ. Σακκάς.

ΕΠΩΦΕΛΕΣΤΕΡΗ ΛΕΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ

ΤΑ ΖΑΠΠΕΙΑ ΚΑΙ Η ΗΠΕΙΡΟΣ

ΔΙΑΒΗΜΑ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

26 Ιανουαρίου 1979

Άριθ. Πρωτ. 667

Πρός την

Ζάππειον Έπιτροπήν

Ένταυθα.

ΘΕΜΑ: Υποβάλλεται και αναπτύσσεται αίτημα επαναδιώσεως του Καταστήματος Έφαντουργίας Λαμπόρου συμφώνως προς το άρθρον 5 της διαθήκης του άειμνήστου Κων. Ζάππα εις την κοινότητα Κτισμάτων Πωγωνίου.

Έχουμε την τιμήν να θέσωμεν υπ' όψιν ύμϊων τα ακόλουθα και να παρακαλέσωμεν διά την σχετικήν ανταπόκρισιν.

Η κοινότης των Κτισμάτων Πωγωνίου — Παλαιά Άρίνιστα — εύρίσκειται εις την πλέον δεσπόζουσαν θέσιν της όροθετικής γραμμής Ελλάδος και Άλβανίας και δή (εύρίσκειται) παρά την κυριωτέραν πύλην την άγουσαν από τον Έλλαδικόν χϊρον εις τα πολυάριθμα έλληνικά χωριά της Άλβανοκρατομένης Β. Ηπειρου.

Είναι έγγύτατα του φυλακίου Κακαβιάς και επί της όδικής άρτηρίας Ιωαννίνων - Άργυροκάστρου.

Έπί πλέον το μικρόν αυτό χωρίον είναι εκτισμένον εις μία κατ' έξοχήν επί όροπεδίου περίοπτον θέσιν, από την όποιαν άντικρύζει δ επισκέπτης του χωρίου πλειστα έσα έλληνικά χωρία της Έπαρχίας Δροπόλειως εντός του Άλβανικού Κράτους.

Διά τοϋτο οι νοσταλγοί Βορειοηπειρω-

ται όχι μόνον οι διαμένοντες εις την Ελλάδα, αλλά και οι προερχόμενοι από την Άμερικήν, τον Καναδά, την Αυστραλίαν και άλλας υπερπόντιους χώρας, όταν καταλαμβάνονται από τον άσίγαστον, τον άκατανίκητον πόθον να διακρίνουν καπνόν αποθρόνσκοντα από τας καπνοδόχους των χαμένων πατρίδων τους, εις την κοινότητα Κτισμάτων θα μεταβούν διά την έκτόνωσιν της νοσταλγίας των. Από επικαίρους θέσεις των Κτισμάτων θα επικοινωνήσουν νοερώς με τούς ύποδούλους οικείους των.

Πρός τούτοις, ή ρηθείσα κοινότης έχει το θλιβερόν εν ταύτῳ δέ και το επίζηλον προνόμιον να είναι το μοναδικόν χωρίον εις την έλευθέραν Ελλάδα, το όποιον εις όλα του τα πολιτιστικά στοιχεία και εις πᾶσαν εκδήλωσιν να εντάσσεται και να ανήκη εις τα χωρία της Άλβανοκρατομένης Δροπόλειως.

Τα ήθη και έθιμα της Βορ. Ηπειρου εις αυτήν την κοινότητα ζουν και άκμάζουν, τα Βορειοηπειρωτικά δέ τραγούδια κατ' άποκλειστικότητα σχεδόν εκεί έχουν έξασφαλίσει την επίδωσιν των, όπως ανά το Πανελλήνιον κατέστη γνωστόν τοϋτο από τα τηλεοπτικά, δίκτυα της χώρας εις προβληθείσας επανειλημμένως ειδικάς εκπομπάς.

Είς τοϋτο συντελεί και ή εγκατάστασις εις την, περί της ό λόγος, κοινότητα πολλών οικογενειών εκ γειτνιαζόντων χωρίων της Β. Ηπειρου, αι όποια επέτυχον

τὴν ἀπολύτρωσίν των ἀπὸ τὴν καταδυναστευσίν τοῦ καθεστώτος τοῦ Ἑρβέρ Χότζα.

Τὸ γε νῦν ἔχον ἡ κοινότης Κτισμάτων ἐξ ὄλων τῶν ἀκραίων σημείων τῆς Ἑλληνοαλβανικῆς μεθορίου ἔχει ἐξελιχθῆ εἰς μίαν ἀναμφισβητήτως μοναδικὴν Βορειοηπειρωτικὴν Ἑστίαν, ἀξίαν νὰ τύχη τοῦ ἐνδιαφέροντος καὶ τῆς στοργῆς σας.

Τούτου ἕνεκεν καὶ ἡ καθ' ἡμᾶς Ἑταιρεία, ἤχθη εἰς τὴν ἀπόφασιν μετὰ προσεκτικὴν μελέτην τῶν διαθηκῶν τῶν δύο μεγάλων ἡμῶν Ἐθνικῶν Εὐεργετῶν ἐξαδέλφων Εὐαγγέλη καὶ Κων)νου Ζάππα, εἰς τὰς ὁποίας ὑπερεκχειλίξει ἡ ἀγάπη καὶ τὸ ἔμπρακτον ἐνδιαφέρον των διὰ τὸ Λάμπροδον καὶ γενικώτερον τὴν Ἡπειρον νὰ σᾶς παρακαλέσῃ θερμοῦς ἔπειτα ἀπὸ τὴν εὐχέριαν, τὴν ὁποίαν παρέχει ὁ νόμος 455) 1976 «Περὶ ἐπωφελεστέρως ἀξιοποιήσεως τῆς διαθέσεως τῶν ὑπὲρ κοινοφελούς σκοποῦ καταλειφθέντων ἢ δωρηθέντων περιουσιακῶν στοιχείων κατὰ τὸ ἄρθρον 9, παρ. 2 τοῦ Συντάγματος», νὰ ἐπιληφθῆτε τοῦ θέματος τῆς ἐπαναδίστασης Καταστήματος Ὑφαντουργίας Λαμπρόδου συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 5 τῆς διαθήκης τοῦ Κων. Ζάππα.

ὑποβάλλομεν τὴν πρότασιν εἰς τὰ Κτίσματα νὰ γίνῃ ἡ ἐπαναδίστασις τοῦ Καταστήματος, διότι, τὸ χωρίον αὐτό, ὅπως ἀνεπτύχθη, συγκεντρώνει ὅλας τὰς προϋποθέσεις διὰ τὴν θεμελίωσιν τοῦ αἰτήματος, νὰ λάβῃ δὲ τὸ Κατάστημα τὴν ἐπωνυμίαν «Ζάππειον Βιοτεχνικὸν Ἐργαστήριον — ἔδρα τὰ Κτίσματα Πωγωνίου».

**Οἰκιακὴ βιοτεχνία εἶχε σὺδδάβει
πρὸ ἑκατὸ ἐτῶν ὁ πρακτικὸς
νοῦς τοῦ ἀοιδίμου Κ. Ζάππα**
Μὲ χρημίδωμα τὸ ἄρθρον 5 τῆς διαθή-

κης τοῦ ἀοιδίμου Κων. Ζάππα π ρ ο τ ε ἰ ν ο μ ε ν νὰ συσταθῆ ἀπὸ τὴν Ἐπιτροπὴν σας ἓνα μικρὸν ὑποδειγματικὸν βιοτεχνικὸν Κέντρον εἰς γήπεδον ἐκχωρηθὲν ἀπὸ τὴν ἀναφερομένην κοινότητα, μὲ στόχον τὴν ἐκμάθησιν βιοποριστικῆς τέχνης ἀπὸ ἔμπειρα καὶ κατάλληλα στελέχη καὶ ταυτοχρόνως ἀσχίσεώς της εἰς τὸν ἴδιον τόπον.

Ἡ τέχνη αὐτὴ προτείνομεν νὰ εἶναι ἡ χειρότεχνος ὑφαντικὴ καὶ ταπητουργία, ὑλοποιουμένη εἰς προϊόντα τοῦ ἀργαλειοῦ ὡς ἀκολούθως:

1) Εἰς στρωσίδια γενικῶς (μᾶλλον ἐγχώρια κλίμα καὶ χαλιὰ, θελέντζες χνουδωτές, χαλιὰ πολυτελείας, τάπητες μὲ τὸν κόμβον, τάπητες διαδρόμων).

2) Κλινοσκεπάσματα (μᾶλλον, θαμβασκέρὰ καὶ μεταξωτὰ διὰ φορέματα ἀνδρῶν, παιδιῶν, γυναικῶν κλπ.).

Διὰ τὴν προσέλκυσιν καὶ προσέλευσιν κοριτσιῶν ἀπὸ τὰ πλησιόχωρα καὶ ἐν συνεχείᾳ τὴν ταχύρρυθμον ἐκμάθησιν τῆς τέχνης ἐνδείκνυται ἡ ἐξασφάλισις δωρεᾶν ὄρων διαδίστασης ἰκανοποιητικῶν εἰς ἐκσυγχρονισμένον κτιριακὸν συγκρότημα ἐν συνδυασμῷ μὲ χορήγησιν μηνιαίου ἐπιδόματος εἰς τὰς μαθητευομένας.

Μετὰ τὴν πλήρη ἐκμάθησιν τῆς τέχνης καὶ μετασχηματισμὸν τῶν μαθητευομένων εἰς ἔργατριάς τοῦ βιοτεχνικοῦ κέντρον ἐνδείκνυται τὸ ἡμερομίσθιον νὰ εὐθυγραμμίζεται ἐκάστοτε μὲ ἐκεῖνο τῶν ἀγειδικεῦτων ἔργατρῶν τῶν ἀστικῶν κέντρων.

Πέραν τῆς ἐξασφάλισεως ἰκανοποιητικοῦ ἡμερομίσθιου εἰς τὰς ἔργατριάς τοῦ βιοτεχνικοῦ κέντρον δεόν νὰ παρέχεται ἀσφάλισις καὶ περίθαλψις. Πρὸς τούτους, δεόν νὰ παρακολουθηταὶ ἀπὸ τὴν διεύθυν-

σιν τοῦ Ἰδρύματος καὶ νὰ ἐνισχύεται δι' εἰδικῶν μαθημάτων ἢ σωματικῆ, πνευματικῆ καὶ ἠθικῆ ἐξύψωσις αὐτῶν.

Τὸ Κατάστημα Ὑφαντουργίας Λαμπόβου μεταποιημένον εἰς ὑποδειγματικὸν βιοτεχνικὸν κέντρον εἰς τὰ Κτίσματα ὑποβάλλομεν τὴν παράκλησιν νὰ στεγασθῆ εἰς κτιριακὸν συγκρότημα μὲ ὄλα τὰ χρειώδη, ἤτοι αἰθούσας, ἐργαστήρια, κοιτῶνας, ἐστιατόριον κλπ., μὲ δύναμιν μαθητευομένων καὶ ἐργατριῶν εἰς τὸν ἀριθμὸν 50 καὶ μὲ προοπτικὴν ἐὰν ἐπιτρέπουν αἱ συνθήκες περαιτέρω ἀναπτύξεως.

Διὰ τὰς πέραν τοῦ ἀναφερομένου ἀριθμοῦ μαθητευομένας καὶ μετασχηματιζομένας εἰς ἱκανὰς ἐργατρίδας νὰ ὑπάρχῃ πρόβλεψις ἀπὸ τὸ Ἰδρυμα, ἀφοῦ ἐφοδιάζονται αὐταὶ μὲ τὰ χρειώδη, ἤτοι τὸν ἀργαλεῖο καὶ τὰ ἀπαιτούμενα ὕλικά, νὰ ἀπασχολοῦνται εἰς τὰ χωρία καὶ τὴν οἰκίαν τῶν, τὸ προῖόν δὲ τοῦ μόχθου καὶ τῆς ἀπασχολήσεως νὰ ἔχῃ ἐξασφαλισμένην τὴν διάθεσιν μερίμνη τοῦ Ἰδρύματος. Αὐτὴ ἡ ἀπασχόλησις θὰ εἶναι ἢ καλυτέρα μορφή οἰκοτεχνίας καὶ ἐχέγγυον, προλήψεως φυγῆς καὶ ἐγκαταλείψεως ἀπὸ τοὺς ἐλαχίστους πού ἐναπομένουν δι' ἄγραν καλυτέρας τύχης εἰς τὰ ἀστρικά κέντρα, ἀφοῦ ἦδη ὁ πολιτισμὸς καὶ τὰ πλεονεκτήματα τῶν πόλεων μέχρι ἐνὸς σημείου ἔχουν φθάσει εἰς τὰς ἐσχάτας τῆς Ἑλλάδος. Διὰ τὴν διάθεσιν τῆς παραγωγῆς ταπήτων καὶ τῶν ἄλλων ὑφαντῶν δὲν νομίζομεν ὅτι θὰ ὑπάρξῃ θέμα.

(Ὁ Κων) νος Ζάππας μὲ τὸν πρακτικὸν νοῦν καὶ τὸ ἀλάθητον αἰσθητήριον, τὰ ὅποια τὸν διείπουν τὴν ἐπιβίωσιν τῶν ὀρεινῶν πληθυσμῶν διὰ τῆς ἀναπτύξεως τῆς βιοτεχνίας εἶχε ὀραματισθῆ καὶ ἐθεώρει δυνατὴν.

Εἶναι ὅντως σοφὰ ὅσα διαλαμβάνονται:

εἰς τὸ ἄρθρον 5 τῆς διαθήκης τοῦ Κων) νοῦ Ζάππα. Ἐὰν ἐλάχιστον ποσοστὸν εἶχε ἐπενδυθῆ διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς βιοτεχνίας εἰς τὴν ὀρεινὴν Ἑλλάδα, ἰδιαίτερος εἰς τὴν Ἡπειρον, συνδυασμένην — μὲ τὴν ἐπαγγελματικὴν ἐκπαίδευσιν τῶν νέων, ἀπὸ ὅσα τεράστια χρηματικὰ ποσὰ ἐδαπανήθησαν ἀπὸ τὴν Πολιτείαν διὰ τὴν μονόπλευρον καὶ μονοδιάστατον παιδείαν, τῆς ὁποίας ὁ μόνος καρπὸς ἦτο καὶ εἶναι δυστυχῶς τὸ ἀπολυτήριον γυμνασίον ἢ τοῦ σημερινοῦ Λυκείου γενικῆς κατευθύνσεως, δὲν θὰ εἶχε ἐπέλθει ἡ ἐρήμωσις τῆς ὑπαίθρου μὲ τὰς καταστρεπτικὰς συνεπείας τῆς.

Ἡ καθ' ὑμᾶς Ἐπιτροπὴ, ἐνῶ ἀναμφισβητήτως θὰ προσφέρῃ μίαν ἀναμφίλεκτον ἐθνικὴ ὑπηρεσίαν μὲ τὴν ἴδρυσιν καὶ λειτουργίαν Ἐθνικῆς Ἐστίας πρώτου μεγέθους ὑπὸ τὴν μορφήν τοῦ προτεινομένου ὑποδειγματικοῦ αὐτοῦ βιοτεχνικοῦ κέντρον, ἀπὸ τὴν ἄλλην εἰς τελικὴν μορφήν καὶ ἀνάλυσιν μετὰ τὴν παρέλευσιν τοῦ χρόνου ἀναπτύξεως, ἴσως δὲν πρόκειται νὰ ἐπιδαρυνθῆ οἰκονομικῶς.

Τὰ ἔσοδα τοῦ ἐργαστηρίου - σχολείου αὐτοῦ μὲ ὄλην τὴν κοινωνικότητα, τὴν ὅποian ἐξυπηρετοῦν εἰς μίαν τόσον εὐαίσθητον περιοχὴν, τὴν συνυφασμένην μὲ σημαντικὰς δαπάνας ἀσφαλῶς θὰ τὰς καλύψουν.

Ἐπαναβίωσιν προτείνομεν τοῦ Καταστήματος Ὑφαντουργίας Λαμπόβου εἰς τὰ Κτίσματα Πρωγωνίου, διὰ νὰ ἀκτινοβολῆ μεταυσιωμένον τοῦτο εἰς Ζάππειον Κυψέλην καὶ νὰ φωτίξῃ ἀπλῆτως πρὸς τὴν ἄλλην πλευρὰν τῶν συνόρων κυρίως.

Ἄν ἔχῃ ὁ Ἐμβέρ Χότζα πικροκατωχημένα τὰ Ἑλληνικὰ χωρία μὲ τὸν ἰδικὸν του τρόπον, μιὰ ἐστία ἀπὸ ἐκλεκτὰς Ἑλληνίδας ὑπὸ τὴν αἰγίδα καὶ τὴν ὑμετέ-

ΤΑΣΟΣ ΧΑΛΚΙΑΣ

Ὁ κορυφαῖος λαλητῆς μὲ τὸ γκρενὰ γαρούφαλο

ΤΟΥ κ. ΚΩΣΤΑ ΝΤΟΥΛΑ

Δὲν ἀνήκει στὴ χορεία τῶν γνωστῶν λογοτεχνῶν ὁ Ἀρχίατρος κ. Κωνσταντῖνος Ντούλας. Εἶναι ἓνας AMATEUR. Δὲν γνωρίζομε τί ἐκέρδισε ἢ Ἰατρικὴ, ἀναμφισβήτητα ὅμως ἡ Λογοτεχνία ἔχασε ἀπὸ τὸ ζεστράτισμά του. Κάλλιστα ἀργὰ παρὰ ποτέ. Ἔρχεται ἀπὸ πέννα δεξιότητι τὸ παρακάτω κείμενο, ὅπως κι ἄλλα κείμενά του τὰ τελευταῖα χρόνια, πού ἔχουν ἰδῆ τὸ φῶς στὶς τοπικὲς μας ἐφημερίδες καὶ καταπιάνονται μὲ θέματα λογογραφικὰ καὶ παραδοσιακά.

Καὶ δίκαια εἶναι ἀφιερωμένο στὸν πρῶτο λαλητῆ μας, τὸν Τάσο Χαλκιά.

Εἶχε ἀνάψει συζήτηση ἐδῶ καὶ πενήντα χρόνια ἂν οἱ λαϊκοὶ ὀργανοπαῖκτες συνετέλεσαν στὴ διάσωση τοῦ δημοτικοῦ τραγουδιοῦ. Καὶ ἀκούστηκαν διάφορες γνώμες ὑπὲρ καὶ κατὰ. Σήμερα εἶναι κατασταλα-

---

σαν περίθαλψιν δὲν θὰ εἶναι προσφορά ἡσσονος σημασίας.

Τὰ Κτίσματα εἶναι τὸ προγεχωρημένον φυλάκιον τοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ ἀξίζει ἢ θεωράκισις του.

Ἐπὶ τούτοις διατελοῦμεν
μετὰ τιμῆς

Ὁ Πρόεδρος

ΑΛΕΞ. Χ. ΜΑΜΜΟΠΟΥΛΟΣ

Ὁ Γεν. Γραμματεὺς

ΣΤΑΘΗΣ ΛΑΜΠΡΙΑΗΣ

γμένες πιά οἱ ἀπόψεις, πῶς τὸ Δημοτικὸ τραγοῦδι μετοχρετέυτηκε διὰ μέσου τῶν λαϊκῶν ὀργάνων ἀπὸ γενεὰ σὲ γενεὰ κατὰ τὸ διάστημα τῶν αἰῶνων καὶ ἔφτασε ὡς ἐμᾶς, ἀλλοιῶς θὰ εἶχαμε μόνον σπαράγματα, ὅπως τῆς δημοτικῆς πεζογραφίας. Χάρις στὸ μέλος, στὸν ῥυθμό, στὸ μέτρο, ἔγινε ἡ ἀπομνημόνευσή του καὶ ἡ τελικὴ του διάσωσις. Ὅφειλεται τιμὴ καὶ ἔπαινος στοὺς ἀφανεῖς ὀργανοπαῖκτες, πού πολλοὺς ἀπ' αὐτοὺς ἢ φήμη ξεχώρισε ἀπὸ τὴν ἀνώνη συντεχνία καὶ τοὺς περιέβαλε μὲ ἀγάπη.

Ἐνα γκρενὰ γαρούφαλο φιγουράρει στὴν καρδιά τοῦ Τάσου Χαλκιά. Δὲν εἶναι πορφυρὸ νὰ ἐπιδεικνύει μὲ ὑπεροψία τὴ φανταχτερὴ του λάμψη. Δὲν εἶναι λευκὸ νάχη τὴ χάρη ἑνὸς φτεροῦ περιστεριοῦ, μιᾶς πεταλούδας, τὴν ἀβρότητα ἑνὸς κρίνου. Εἶναι γκρενά. Λὲς κι' εἶναι ράντισμένο μὲ τὸ αἷμα τῆς καρδιᾶς του, μὲ αἷμα πού στέγνωσε.

Τὸν ἔχουμε ἐδῶ ἀντίκρου μας στὸ καφενεῖο τῶν μουσικῶν ὕστερα ἀπὸ πολλὰ, πάρα πολλὰ χρόνια, πού δὲν ἀνταμώσαμε. Ὅρθή, ψηλή, γεροδεμένη ἀκόμα δρῦς ὅπως τότε. Ὁ χρόνος μόνον ὄργωσε μὲ τ' ἄλτρι του κάμποσες ἀσήμαντες χαρακίες στὸ πρόσωπό του. Τίποτε ἄλλο. Στὴν

Ὁ Τάσιος Χαλκιάς σόλο κλαρίνο. «Ἡπειρ. Βραδιά» 17ης Μαΐου.

ὄψη του εἶναι περιχυμένη μιά ἀόρατη χαραυγή ἑνὸς κρυφοῦ ψυχικοῦ πόνου καὶ ἡ χαρακτηριστικὴ μελαχροινάδα τῶν παληῶν λαλητάδων, πού καλλιεργοῦσαν στ' ἀνθοκήπια τῆς καρδιάς των τὸ δημοτικὸ Ἡπειρωτικὸ τραγούδι.

Τολμήσαμε νὰ σιμώσουμε μὲ προσοχὴ τοῦτο τὸ ματωμένο γαρούφαλο. Τοῦ ρίχνουμε ἐρευνητικὲς ματιές καὶ πασκίζουμε νὰ τὸ ψαύσουμε μὲ τὴν ἄκρια τῶν δαχτύλων. Ἀπὸ τοῦτο τὸ ἀποξηραμένο ἄνθος πηγάζουν, σὰν ἀπὸ κάποια ἀστεϊρευτὴ νεροσυρμὴ, λυγμοί, ἀναφυλλητά, ἀναστεναγμοὶ καὶ κάπου κάπου

κανένα γοερὸ κλάμα πού τὸ δάκρυ του σταλάζει ἀπὸ τὸ χωνὶ τοῦ κλαρίνου.

Ποιά νᾶναι αὐτὴ ἡ ἀκένωτη νερομάννα ἀπ' ὅπου ἀντλεῖ ὁ Χαλκιάς τὰ πονεμένα Ἡπειρωτικὰ τραγούδια καὶ ἰδίως τὰ μαιρολόγια τους; Σίγουρα εἶναι τὰ ἄπειρα δημοτικὰ τραγούδια τῆς Ἡπείρου, πού ἀνθίσαν στὴν Ἡπειρωτικὴ ψυχὴ, ἔχοντας γιὰ λίπασμα τὸν πόνο τῆς ξενιτειᾶς.

Εἶναι ὅμως καὶ κάτι ἄλλο. Εἶναι καὶ μιά ἄλλη ἀόρατη πηγὴ, μιά κρυφὴ πληγὴ, πού σὰν ἀόρατος ἐνισχυτὴς πολλαπλασιάζει σὲ βάθος

καὶ πλάτος αὐτὸν τὸν ἀνεπανάλη-
πτο καημό, πού ἀναδύεται ἀπὸ τὸ
κλαρίνο του. Εἶναι μιὰ θλιθερὴ ἱ-
στορία τῆς ζωῆς του. Ἄν ζοῦσεν ὁ
Σαίξπηρ θὰ τὴν ἔκανε σενάριο σὲ
μιὰ τραγωδία του.

Ὁραῖος κι' εὐσταλὴς τότε νέος,
τὸ 1937, φορώντας γύρω ἀπὸ τὸ μέ-
τωπό του ἓνα εὖοσμο στεφάνι ἀπὸ
εἰκοσιτρία τριαντάφυλλα (ὄσα τὰ
χρόνια του), ἐπισκέπτῃς στὸ χωριό
μου, τὸ Γραμμένο, ἀγάπησε ἓνα νέο
καὶ ὠραῖο μανουσάκι, τὴ Χριστίνα,
μοναχοκόρη τοῦ Ἀλέξη Ζούμπα,
πού ἦταν τότε, κατὰ πὼς μολογᾶνε,
τὸ πρῶτο γλυκόλαλο βιολί τοῦ και-
ροῦ του. Λάλαγε γιὰ τοὺς ξενητε-
μένους Ἑπειρῶτες στὴν Ἀμερική,
ἀπ' ὅπου δὲν ξαναγύρισε.

Στὴν Κρετσούνιστα — σήμερα Δε-
σποτικὸ — λάλησαν στὸ γάμο του οἱ
συνάδελφοί του:

*Κίνα δέντρο κίνα
κίνα κωπάρissi:
γιὰ νὰ ἔρῃς τὴ λεύκα...*

Μὲ τὸ κλαρίνο του — λάλαγε ἀπὸ
13 χρονῶν — ἔπαιζε μὲ τὸ τακίμι
του στὰ γιορτάσια, στὰ πανηγύρια,
στὰ πασκαλόγιορτα, σὲ Γιαννιώτι-
κα γλέντια:

*Χιλιάτ' ἀ κρημπεριὰ
πὸ γιεντᾶς χωρὶς παρὰ
χιλιάτ' ἀ κρημπεριὰ
μὲ τὰ ζέγγια τὰ πολλὰ...*

Ἀγώνας τότε σκληρὸς γιὰ τὸ
πλαστάρι. Μιὰ μέρα ὅμως χινοπω-
ριάτικη σὺπασαν οἱ ἦχοι τῶν βιο-

λιῶν καὶ χάθηκαν στὰ βάθη τῶν μα-
κρυνῶν ὀριζόντων. Τὰ ἴδιωξεν ἡ
στριγγιὰ σειρήνα τοῦ πολέμου τοῦ
'40.

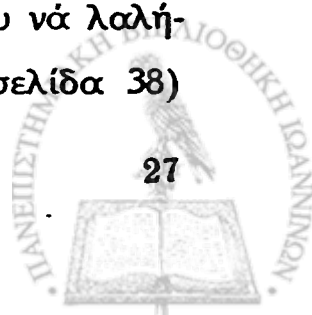
Φεύγοντας ὁ Τάσος γιὰ τὸ μέτω-
πο ἔκλεισε στὰ σιθάρὰ του μπρά-
τσα γιὰ λίγα μόνο λεπτὰ τὴ Χρι-
στίνα καὶ τὰ δυὸ μαξούμια, τὸ ἓνα
δυόμισυ χρονῶν, τὸ ἄλλο χρονιάρι-
κο καὶ πῆρε τ' ἄρωμά τους. Γυρίζει
τὸ Γενάρη τοῦ '41 στὰ Γιάννινα καὶ
νοσηλεύεται στὸ Νοσοκομεῖο μὲ
τραῦμα στὸ πόδι.

Ἡ ἀδυσώπητη ὅμως μοῖρα τοῦ ὀ-
λέθρου τεντώνει τὸ δεξί της χέρι καὶ
μὲ τὸ δείχτη δείχνει ἓνα φτωχὸ σπι-
τι στὰ Ζευγάρια, στὰ Γιάννινα. Ἐ-
κεῖ. Στις 17 τοῦ Φλεβάρη ἡ θόμβρα
ἀπὸ τὸ ἐχθρικό ἀεροπλάνο δὲ λά-
θεψε νὰ θρῆ τὸ στόχο της. Τὸ φτω-
χὸ σπίτι γίνεται ἓνας σωρὸς ἀπὸ ἐ-
ρείπια. Καταθλιπτικὴ σιγὴ ἐπικάθε-
ται ἐκεῖ. Μοιάζει σὰν τὸν περίφημο
πίνακα τοῦ Πिकासό, τὸν ἐμπνευσμέ-
νο ἀπὸ τὸν ἐμφύλιο Ἰσπανικὸ πό-
λεμο, τὴ «Γκουέρνικα».

Τὰ μικρὰ χεράκια τῶν μαξουμιῶν
θρέθηκαν σφηνωμένα στοὺς κόρ-
φους τῆς μάνας. Τὰ κεφαλάκια βου-
θὰ ἦταν ραντισμένα μὲ τὸ πορφυ-
ρὸ μητρικὸ αἷμα. Τοῦτες οἱ μικρὲς
καὶ μεγάλες ἀνθρώπινες σάρκες
γένηκαν καθὲς λέει ὁ Λόρκα στὸ
«Ματωμένο Γάμο», μιὰ ἀγκαλιά ξε-
ρὰ λουλούδια. Ἀνάλαφρο φορτίο
γιὰ τοὺς νεκροκουβαλητὲς τοῦτο
τὸ τριπλὸ λείψανο.

Κούτσα - κούτσα ὁ τραγικὸς πα-
τέρας πορεύεται στὸ νεκροταφεῖο.
Δὲν πῆρε τὸ κλαρίνο του νὰ λαλή-

(ΣΥΝΕΧΕΙΑ στὴ σελίδα 38)

«ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ ΒΡΑΔΙΑ» ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ ΠΝΕΥΜΑΤΙΖΗ ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΗ

Με έξαιρετική έπιτυχία στις δυο μεγάλες συνεχόμενες ισόγειες αίθουσες του KINGS PALAS, έγινε η πνευματική εκδήλωση της Ήπειρωτικής Έταιρείας την 17ην Μαΐου 1979.

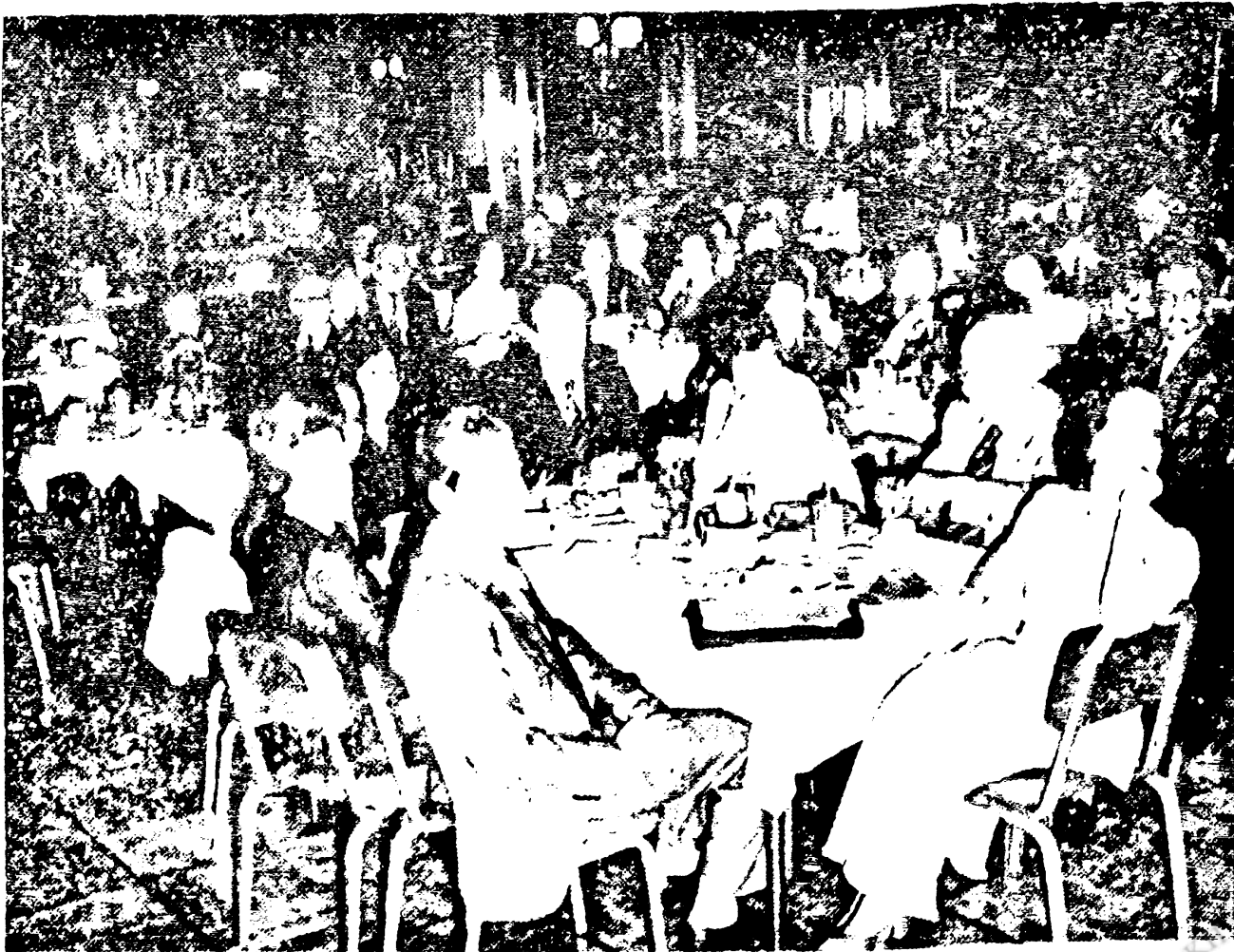
Πνευματικοί Ήπειρώτες έπλαίσωσαν την έορτή από τις 7 ή ώρα.

Μιά γωνιά της αίθουσας είχε διακοσμηθῆ ἡ πειρωτικά με

πλατσκα (οἰκοσκευῆ) φιλοτεχνημένα από την κ. Σουρανάκη, απόφοιτο της Ταπητουργικῆς Λαμπριαδείου Σχολῆς "Ανω Σουδενῶν, με πολλά ὕφαντά και κεντήματα. Ἐτσι τὸ ἡπειρωτικὸ χρῶμα ἦταν ἐξ ἀρχῆς έντονο.

Τὸ πρόγραμμα ἦταν πλούσιο και ἐκτελέστηκε ὁμαλά μέχρι ἀργά τὸ βράδυ στις 10 μ.μ.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐταιρείας κ. Ἀλέξ. Χ. Μαμμόπουλος ἀπήθυνε

Μία άποψη τῆς αίθουσας.

«'Αστροπελέκι» ὁ Βασιῆλης Παπανίκας ἀπαγγέλλει τὸ «Στουραϊτὸ» τοῦ Κρυστάλλη.

σύντομο χαιρετισμό.

Στὸ πιάνο ἡ δις Λίλα Καλογήρου κόρη τοῦ Γιαννιώτη καθηγητοῦ καὶ Ζωγράφου Κώστα Καλογήρου ἔπαιξε κλασσικά κομμάτια καθὼς καὶ ἐλαφρά.

Ἡπειρώτισσες κοπέλλες ντυμένες μὲ παραδοσιακὲς στολὲς συγκρότησαν τὸν χορευτικὸ ὄμιλο μὲ τὴ φροντίδα τῆς κ. Φρόσως Ἰωαννίδου, τῆς Μάνας τοῦ Ζαγορίου, καὶ τῶν κυριῶν Αἰμιλίας Κάμτσιου καὶ Νίνας Σταμάτη.

Ἄπο τις ἴδιες κοπέλλες ἔγιναν καὶ οἱ ἀπαγγελίες. Ἡ δις Ἀλέκα

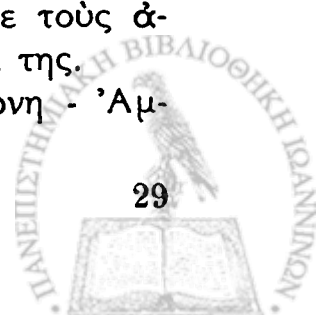
Δρόσου ἀπήγγειλε τοῦ Ἑλληνοεθραίου Γιαννιώτη Γιωσέφ Ἐλιγιᾶ τοὺς «Γυρισμούς».

Ἡ δις Ἄννα Ἀτσάλη, τοῦ Τάκη Τσιάκου τὸ «Κάποιες ὄρες».

Μετὰ ἀπὸ κάθε ἀπαγγελία, ὁ Πρόεδρος τῆς Ἑταιρείας «ἔρριχνε» κάποιον ἱστορικὸ ἀνέκδοτο, ἀπὸ τὴν «Ἱστορικὴ Ἀνθολογία» τοῦ Βλαχογιάννη, ἡ παραδοσιακά, σχετικὸ μὲ τὴν Ἡπειρο.

Ἡ κυρία Χοῦλα Βουρεκᾶ μὲ συνοδεία κιθάρας ἐγοήτευσε τοὺς ἀκροατὲς μὲ τὰ τραγούδια τῆς.

Ἡ κυρία Λέλα Γκογκώνη - Ἄμ-

παζή, διευθύντρια του «Ήπειρωτικού Μέλλοντος» άπήγγειλε το «Τραγούδι της Τάβλας» της Χρυσάνθης Ζιτσαίας και ή δις Βασιλ. Σιωμοπούλου «Τά κρυφά μου μηνύματα» του Γιάννη Σαραλή.

Ό Πρόεδρος της Έταιρείας είπε κάποια στιγμή «Έχομε έδω άποψε μεγάλα όνόματα, χωρίς νά έχωμε και τις γνωστές μεγάλες καλλιτεχνικές ταρίφες, διότι όλοι έχουν προσφερθή δωρεάν χάριν τών σκοπών της Έταιρείας».

Και ό γνωστός Ήπειρώτης (Παργινός) Β α σ ί λ η ς Π α π α ν ί κ α ς πρωταγωνιστής του Ήθνι-

κού Θεάτρου, συνεργάτης του Ραδιοφώνου και της Τηλεοράσεως άπήγγειλε το «Σταυραϊτό» του Κρυστάλλη. Ή έντύπωση ήταν συγκλονιστική.

Στή συνέχεια τό πρώτο κλαρίνο της Ελλάδος, ό Τάσος Χαλκιιάς έπαιξε σόλο Ήπειρωτικό Μοιρολόγι και ό Γυμνασιάρχης Στέλιος Μπέλλος μαζί του τραγούδησε δημοτικά τραγούδια.

Ή εμφάνιση του συνδυασμού Μπέλλου - Χαλκιιά καταχειροκροτήθηκε.

Κάποιος από τούς άκροατές είπε στον Πρόεδρο νά δώση ένα φιλί στον

— Γάσιο Χαλκιιά, είπε ό Πρόεδρος, αυτό τό πανηπειρωτικό φιλί θα τό ήθελαν πολλοί προκάτοχοί σου!

Ὁ Στέλιος Μπέλλος τραγουδάει.

καὶ ἡ μάνα της ἀπὸ τὴ Δρόβιανη, μὲ ταινίες στὸν κινηματογράφο καὶ προσφορὰ στὸ Θέατρο καὶ τὴν Τηλεόραση, ἀπήγγειλε τὴν «Ὠδὴ στὶς Ἑπειρώτισσες» τῆς Χρυσάνθης Ζιτσαίας καὶ καταχειροκροτήθηκε.

Ἡ δις Δανάη Πουρναροπούλου ἀπήγγειλε τοῦ Β. Κρασίτη τὴ «Νοσταλγία». Ἐκτὸς προγράμματος ὁ Ἐπίτιμος Εἰσαγγελεὺς Ἐφετῶν κ. Χριστόφ. Λάζαρης ἀπήγγειλε Βαλαωρίτη καὶ ἡ κυρία Χοῦλα Βουρεκᾶ μὲ τὴν κιθάρα της ἠύφρανε τὸ ἀκροατήριον μὲ ἡπειρώτικα τραγούδια.

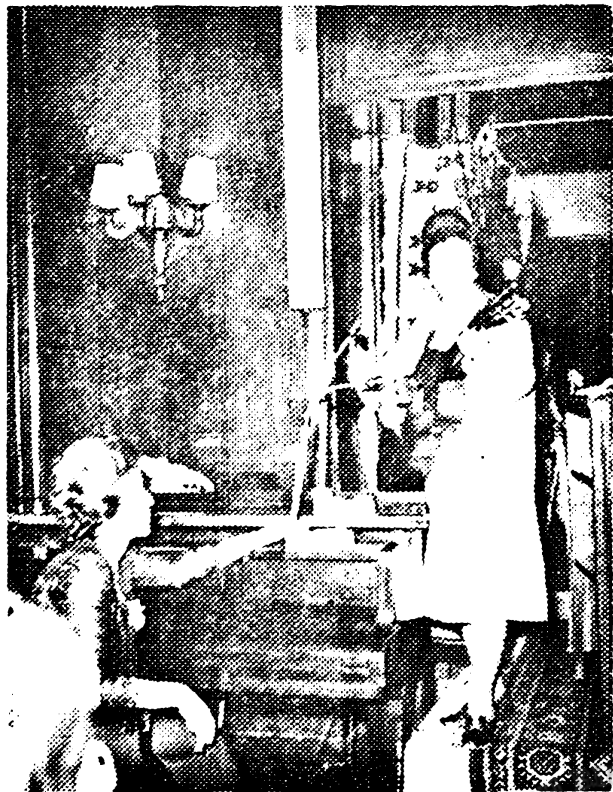
Προσφορὰ τῆς Μάνας τοῦ Ζαγορίου στὴν Ἑπειρωτικὴ Βραδιά, πού μπῆκε σὲ εἰκοσάδραχμους λαχνούς ἦταν ἡ ρ α β α ν ῆ τῆς καμωμένη

Τάσο Χαλκιᾶ κι ἐκεῖνος τοῦ τὸ ἔδω-
σε λέγοντας:

«Ἐνα τέτοιο πανηπειρωτικὸ φι-
λί, πολλοὶ αἰμίμηστοι προκάτοχοί
σου θὰ τὸ ἤθελαν».

Ἡ κυρία Ἄννα Πολυτίμου - Πα-
πακωνσταντίνου ἠθοποιὸς καὶ ρα-
ψωδὸς τοῦ Ἐθνικοῦ Ἰδρύματος διά-
θασε τὸ διήγημα «Τὰ προικιά τῆς
Γιαγιᾶς» ἀπὸ τὴ συλλογὴ «Τοῦ Τό-
που μου καὶ τοῦ Καιροῦ μου» τοῦ
κ. Ἀλεξ. Χ. Μαμμοπούλου καὶ στὴ
συνέχεια τοῦ Ζάν Ρισπέν «ἡ γριά ἡ
βαθὰ μ'» στὴν ἀριστουργηματικὴ
μετάφραση τοῦ Ζαχαρία Παπαντω-
νίου. Χειροκροτήθηκε ἐνθουσιωδῶς.

Ἡ κυρία Ἄννα Ἰασωνίδου - Πα-
πᾶ ἠθοποιὸς Βορειοηπειρώτισσα, ὁ
πατέρας της ἀπὸ τὴν Πολύτσανη

Ἡ κυρία Χοῦλα Βουρεκᾶ.

Ἡ κυρία Ἄννα Ἰσωνίδου - Παπᾶ.

Ἡ κυρία Ἄννα Πολυτίμου - Παπακωνσταντίνου.

μέ παλιά γιαννιώτικη συνταγή (μιὰ ὄκᾶ νισεστέ, μιὰ ὄκᾶ ζάχαρη, μιὰ ὄκᾶ θούτυρο καὶ μιὰ ὄκᾶ... αὐγά) πού, ἀφρὸς γιαννιώτικος, κληρώθηκε σὲ τέσσερις τυχερούς. Καὶ ἡ βραδιά ἔκλεισε μέ τούς ἀθάνατους ἠπειρωτικούς χορούς, πού τούς ἐχόρεψαν οἱ καρυάτιδες μας μέ τὶς κουρεντιακές,

τὶς ζαγορίσιες, καὶ τὶς πωγωνίσιες πλουμιστές μας στολές, οἱ Βασιλικὴ Σιωμοπούλου, Ἀλέκα Δρόσου, Δανάη Πουρναροπούλου, Ἄρτεμις Βαδόκα, Τασούλα Βασιλείου, Δήμητρα Τράμπα.

Ὁ κόσμος τὶς ἀγαπάει, τὶς καμαρώνει καὶ τὶς χειροκροτεῖ. Καὶ ἡ Ἐταιρεία εἶναι περήφανη γι' αὐτές.

Ἡ ΕΙΚΟΝΑ ΤΟΥ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ:

Σκαρίφημα ἀπὸ τὸ σωζόμενο Ἀρχοντικὸ Μισίου στὰ Γιάννινα

MONUMENTUM AERE PERENNIUS

Ἡ «Πνευματικὴ Στέγη» θὰ στηριχθῆ στὴν ἀγάπη τῶν ζώντων, πού δὲν ἐστέρεψε σὲ τοῦτον τὸν Τόπο. Ταυτόχρονα θὰ εἶναι ἡ «Πνευματικὴ Στέγη» Μουσωλεῖο στὴ μνήμη τῶν προαπελθόντων Ἑπειρωτῶν.

Ἔστις δὲ τοὺς τεκόντας ἐν βίῳ σέβει ὃδ' ἐστὶ καὶ ζῶν καὶ θανῶν θεοῖς φίλος...

(Εὐριπίδῃ — Ἡρακλεΐδες)

ΤΙΜΗΤΙΚΗ ΣΤΗΛΗ ΕΙΣΦΟΡΩΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΣΤΕΓΗΣ

Ὁ κ. Φάνης Παπαλιάρης	1.000
Ὁ κ. Κώστας Γκόμας ἐκ Γορίτης Βορ. Ἑλλάδος εἰς μνήμην τῶν Γονέων του (Σύνολο μέχρι σήμερα Δρχ. 3.000)	2.000
Ἡ κυρία Χρηστὶνα Ἀθην. Γαριζα εἰς μνήμην τῶν Γονέων της (Σύνολο μέχρι σήμερα Δρχ. 2.000)	1.000
Ὁ κ. Ἐρμῆς Μουλόπουλος συνδρομὴν τοῦ Δελτίου	500
Ὁ συνταξιῶχης ἐ. ἁ. κ. Ἀπόστολος Καζάντας εἰς μνήμην της συζύγου του Ἐθελίας - Μαρίας καὶ τῶν Γονέων του Ἀσίμης καὶ Ζῶν καὶ τῶν παθερικών του Πολυξένης καὶ Κωνσταντίνου Ἰακωβίδη. (Σύνολο μέχρι σήμερα Δρχ. 8.000)	2.000
Ὁ κ. Χριστὸς Καλλιῆς συνδρομὴν τοῦ Δελτίου	500
Ὁ κ. Σάββας Λαυρεντιάδης συνδρομὴν τοῦ Δελτίου	500
Ὁ κύριος καὶ ἡ κυρία Λέωντος Ἰ. Μελά εἰς μνήμην Νίκου Κατσουλάκη	1.000
(Σύνολο μέχρι σήμερα Δρχ. 7000)	

Ἡ κυρία Ὀλγα Γρηγ. Κωνσταντοπούλου εἰς μνήμην τῶν Γονέων της Ἀλεξάνδρου καὶ Ἀθηνῆς ὡς καὶ τοῦ ἀδελφοῦ της Μίχου Ζουματίου	2.500
(Σύνολο μέχρι σήμερα Δρχ. 5500)	
Ἡ κ. Εὐγενία Σόμποια εἰς μνήμην τοῦ συζύγου της Βασιλείου Πασχάλη Σόμποια	3.000
(Σύνολο μέχρι σήμερα Δρχ. 11000)	
Ἡ κυρία Χαρίτεια Α. Μισίου εἰς μνήμην τοῦ συζύγου της δικηγόρου Λεόντου Θεμιστοκλέους Μισίου	3.000
(Σύνολο μέχρι σήμερα Δρχ. 16000)	
Ὁ Δάσκαλος κ. Κων. Ἀγγελοπούλης συνδρομὴν τοῦ Δελτίου	200
Ὁ συνταξιῶχος Γρηγοριῆς καὶ Δάσκαλος Μπουραντῆς εἰς μνήμην τοῦ ἀδελφοῦ του Ἡλίου Μπουραντῆ παρόντος στὴ Μ. Ἀσία	1.000
Ἡ κυρία Ἀγλαΐα Χουλιάρη εἰς μνήμην τῶν Γονέων της Χριστοπούλου καὶ Εὐνομίας Δεδέκου	1.500
Ἡ κυρία Ἀνδρομάχη Γούτα εἰς μνήμην τοῦ συζύγου της Νικολάου καὶ τῶν Γονέων της	

- Παύλου και Βιργινίας Τσόγκα
(Σύνολον μέχρι σήμερα δρ. 4000) 1.000
- Ο κ. Αναστ. Τρίμιτης συνδρομητήν τοῦ Δελτίου 200
- Ο Γυμνασιάρχης κ. Βασ. Πεταλαῶς 500
- Ο κ. Γεώργ. Σλήττας συνδρομητήν τοῦ Δελτίου 200
- Ο κ. και ἡ κυρία Γεωργίου Κορκάρη, Ἐφέτου εἰς μνήμην τῆς Μητρός των Ἀρετῆς Φωτίου Χαρίτου, τῆς γνωστῆς ἱστορικῆς οἰκογενείας τῆς Νίδανης Βορ. Ἡπείρου. (Σύνολον μέχρι σήμερα δρχ. 3.000) 2.000
- Ἡ κυρία Οὐρανία και ἡ δις Ἀρτεμῖς Φωτ. Χαρίτου εἰς μνήμην τῆς Μητρός των Ἀρετῆς Φωτ. Χαρίτου 2.000
- Ο Ἐφέτης κ. Γεώργ. Κορκάρης ἀπὸ Πολύσανη Βορ. Ἡπείρου, συνδρομητὴ Δελτίου 200
- Ἡ κυρία Σαπφῶ Κηρύκου - Τσεργῆ εἰς μνήμην τοῦ συζύγου τῆς Νικολάου και τοῦ γαμβροῦ τῆς Βασιλείου Μπετζοῦνη (Σύνολον μέχρι σήμερα δρχ. 2.000) 1.000
- Ἡ κυρία Μαρία Σπ. Κυρκίωφ εἰς μνήμην τῶν Γονέων τῆς Ἰωάννου και Ὀλγας Βραδῆ (Σύνολον μέχρι σήμερα 2000) 1.000
- Ἡ κυρία Νανά Πρινάρη προσέφερε διὰ τὸ ἀρχεῖον τῆς Ἡπειρωτικῆς Ἐταιρείας Χειρόγραφα Ἀπομνημονεύματα τοῦ Φιλικοῦ Δημ. Πρινάρη ἀπὸ Καλαρίτες Ἡπείρου.
- Ἡ κυρία Φρόσω Ἰωαννίδου δίσκους μουσικῆς.
- Ο Δάσκαλος κ. Ἀθαν. Γκρόζας πολὺ ἐνδιαφέρουσα χειρόγραφον μελέτην ἀπὸ 13 σελίδων

δες μετὸν τίτλον «Ἀναμνήσεις και συμπεράσματα ἀπὸ τὸ ἔπος 1940—41», ἔπου ἔλαβε μέρος ὡς ἑφεδρος ἀξιωματικός.

— Ο γνωστός στοὺς ἀναγνώστες μας Βορειοηπειρώτης δάσκαλος και Ἐπίτιμος Δήμαρχος Δελβινακίου κ. Ματθ. Βαλκωνῆς, ἀπὸ μᾶς γνωρίζει τὰ χειμωνιάτικα δεῖνά, πὸ πέρασε τὴν ἀκριτικὴν περοχὴν ἐκείνη, μαζί μετὴν ἀγάπη του μᾶς στέλνει συμπληρωματικὰ III τεύχη τῶν «Κυνηγετικῶν Νέων» γὰ τὸς Ναιμῶδ τῆς Ἀττικῆς, ἕνα Λεύκωμα τῶν Ἡπειρωτῶν τοῦ Ντιτρώιτ και τὰ βιβλία τοῦ Νικ. Πατσέλη, «Κων. Ἡροκλῆ Βασιάδης» και «Διὰ τὸ Δελβινάκι ἐκλήθη ἡ ἡρωϊκόν».

Ἐκφράζομε θερμῆς εὐχαριστίες και θέτομε σὴ διάθεση τῶν κυνηγῶν τὰ «Κυνηγετικὰ Νέα», πληροφοροῦμε δὲ τὸν πολῦτιμο φίλο μας κ. Βαλκωνῆν ὅτι σὸ τσιμεντένιο Ἀρχιελάγος τῆς Ἀττικῆς ὄχι μόνον μπεκάτσα δὲν ἔμεινε, ἀλλὰ και αὐτοὶ οἱ σπουργίτες προβληματίζου τὴν ἀναχώρησίν τους ἀπὸ τοὺς βρυχηθιμὸς τῆς μπετονιέρας, πὸ πᾶει κι ἔρχεται. Ὅτι σὸ Λεγραινά, παλιὸ πέρασμα πουλιῶν ἔγιναν Συνοικισμὸς Συνεταιρισμῶν, τὸ ρέμα τῆς Χελιδονοῦς μπαζώνεται και φυτρώνουν πολυκατοικίες και ὁ Κοσκιναρᾶς, πὸ ἔδω και

σαράντα χρόνια άχολογοῦσε ἀπὸ τὸ τραγοῦδι τοῦ κορυδαλοῦ καὶ τοῦ πετροκότσιφα ὀνομάζεται καὶ εἶναι σήμερα... Πολιτεία.		
*Ο Σουδενιώτης Πρωτοδίκης κ. Ἰωάννης Λώλης	500	
*Ο ταξίαρχος κ. Κώστας Πανταζῆς, ἱστορικός συγγραφεὺς εἰς μνήμην τοῦ ἀδελφοῦ του Ἐποστόλη Πανταζῆ, ἀγρονόμου	3.000	
(Σύνολον μέχρι σήμερα δρ. 24000)		
*Ο κ. καὶ ἡ κυρία Εὐθυμίου Νίκου Διδασκάλου εἰς μνήμην τῶν Γονέων των	2.000	
*Ο συνταξιούχος Δικαστικός κ. Νίκος Πολυμερίδης εἰς μνήμην τοῦ πατρὸς του Ἰωάννου Πολυμερίδη. (Σύνολον μέχρι σήμερα δρχ. 12.000)	1.000	
*Ο κ. Ἄριστ. Δημητριάδης Μέλος τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐταιρείας. (Σύνολον μέχρι σήμερα δρχ. 4.000)	1.000	
*Ο κ. Κλεάνθης Ρόκος συνδρομὴν Δελτίου	300	
*Ο ἀντιστράτηγος ἐ.ἀ. Ἐπίτιμος Δ) τῆς Β' Σώματος Στρατοῦ ἀπὸ Βραδέτο Ζαγορίου κ. Γεώργιος Τσουμάνης	1.000	
*Ο κύριος καὶ ἡ κυρία Γεωργίου Βαλούρδου εἰς μνήμην τοῦ Παύλου Κιτσανέλη ἀπὸ Ραβένια Πωγωνίου (Σύνολον δρχ. 2.000)	1.000	
*Ο ταξίαρχος κ. Λάμπρος Παπαγεωργίου (Σύνολον μέχρι σήμερα δρχ. 2.500)	1.000	
*Ἡ κυρία Ἀγγελικὴ Συρμακέση, τὸ γένος Γεωργ. Μπέγκα	1.000	
*Ο κ. καὶ ἡ κυρία Εὐαγγέλου Λιτερίνα εἰς μνήμην τῶν Γονέων των		2.000
*Ο Ἐπίτιμος Δήμαρχος Δελδινάκίου κ. Ματθ. Βαλκίωνης νέον ἔμβασμά του (Μέχρι σήμερα δρχ. 17.000) εἰς μνήμην τῶν Γονέων του		3.000
*Ο Στρατηγὸς καὶ ἡ κ. Γεωργίου Τέλη (Μέχρι σήμερα δρ. 3.000)		1.200
*Ο κ. Λάμπρος Τσουμάνης		1.000
*Ο κ. Φίλιππος Κολοβὸς συνδρομὴ Δελτίου		200
*Ο κ. Ἀπόστ. Βερτόδουλος συνδρομὴ Δελτίου		200
*Ἡ κυρία Νίκη Παπαχρυσάνης εἰς μνήμην τοῦ συζύγου της Χρυσάνθου (Μέχρι σήμερα δρχ. 2.500)		1.000
*Ο πολυβραβευμένος Μεσσήνιος ἀντιστράτηγος κ. Ἀθανάσιος Δασκαρόλης		1.000
*Ἡ κυρία Θεοδοσία Γιάννη Σαραλή		1.000
*Ο δικηγόρος κ. Φωκίων Μαρνέλης συνδρομὴν τοῦ Δελτίου		500
*Ἡ κυρία Ὀλυμπία Ἀγγελοπούλου εἰς μνήμην τῶν Γονέων της Θεμιστοκλῆ καὶ Ἀμαλίας Κιτσία		1.000
*Ἡ κυρία Ἀγαθὴ Ἀθανασοπούλου εἰς μνήμην τῶν Γονέων της Δημοσθένη καὶ Ἀνθούλας Τότσκα.		1.000
*Ἡ κ. Ματίνα Χρήστου Παπασταύρου, τὸ γένος Σπύρου Σίμου, τῆς «Πατρίδος» (Μέχρι σήμερα δρχ. 3.100)		1.000
*Ο ἱστορικός ἐρευνητὴς κ. Ἀναστάσιος Εὐθυμίου, συνδρομὴ τοῦ Δελτίου		350

‘Ο συνταξιούχος ‘Εκπαιδευτικός κ. ‘Αθαν. Λάμπας συνδρομήν του Δελτίου	1.000	‘Ο κ. ‘Αθαν. Γκρόζας άρ. 359	300
‘Ο ‘Εκπαιδευτικός κ. Φώτης Σαφαρίκας (Μέχρι σήμερα άρ. 1.500)	500	‘Ο κ. Εύθύμιος Θ. Κουρεμένος πολεμιστής του 40 — 41 από Λαμία	3.000
‘Ο ‘Εκπαιδευτικός κ. Κωνστ. Κράλιος συνδρομήν του Δελ- τίου	200	‘Ο κ. Γεώργ. Δελγθός 360, 361	600
‘Η κυρία Δέσπω Μερκάτη, το γένος Μπότσαρη εις μνήμην Πιπίτσας Ν. ‘Αλεξάκη (Σύ- νολον μέχρι σήμερα άρχ. 2.000)	1.000	‘Ο κ. Κωνστ. Κωνσταντίνου 364	300
‘Ο στρατηγός κ. Δημ. Γ. Ν. Μπότσαρης εις μνήμην Πιπί- τσας Ν. ‘Αλεξάκη (Σύνολο μέχρι σήμερα άρχ. 11.000)	2.000	‘Ο κ. Χριστόδ. Πραμαντιώτης 365	500
‘Ο ‘Εκπαιδευτικός κ. Γεώργιος Τσίλης συνδρομήν του Δελτίου	400	‘Ο κ. ‘Αναστ. Τρίμηης 363	300
‘Ο στρατηγός κ. Κωνστ. Βασι- λείου συνδρομήν του Δελτίου	500	‘Ο κ. Σωτήρ. Χουλιάρης 366	300
‘Ο ‘Επίτιμος Γυμνασιάρχης κ. Νίκος Παπασωτηρίου συνδρο- μήν του Δελτίου	200	‘Ο κ. Νικόλ. Κεφάλης 367	300
‘Ο ‘Αντιδρόσ του ‘Ελεγκτικού Συνεδρίου κ. ‘Ηλίας Κάμτσιος	1.000	‘Ο κ. ‘Αλέξ. Κοτσώνης 372	300
‘Ο κ. καί ή κ. Κωνσταντίνου ‘Ε- ξάρχου εις μνήμην του Χρή- στου Παπασταύρου (Μέχρι σήμερα άρχ. 16.000)	2.000	‘Ο κ. Μιχ. Παπαδόπουλος 373	500
		‘Ο κ. Γ. Σταμάτης 374	300
		‘Ο κ. Εύθύμιος Νίκου 375	300
		‘Η κυρία Νίκη Μπούντα	2.000
		‘Ο στρατηγός κ. Πέτρ. Ζήμας 377	300
		‘Ο ‘Εφέτης κ. Σπ. Ματσαηδόνης 378, 380	600
		‘Ο Γυμνασιάρχης κ. Χαρ. Χαδέ- λας 381	300
			37.580

ΔΗΜΟΣΙΟ ΣΗΜΑ ΤΡΟΠΑΙΟ ΚΑΛΠΑΚΙΟΥ

‘Από την πώλησιν της NUMEROTE’
(ἀριθμημένης) αναμνηστικής έκδοσεως
του διδύλου «Χαρ. Κατσιμήτρος, Πρύτα-
χος της ‘Ηπείρου» εισεπράχθησαν τά έπό-
μενα ποσά.

‘Εκ προηγουμένων	27.080
‘Ο κ. Δημ. Τσεκούρας άρ. 358	300

«ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ»

Μηνιαία έκδοσις τής όμωνύμου
‘Εταιρείας.

‘Αθήναι - Μαυρομυχάλη 7 (Τ. 143)

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΥΛΗΣ:

‘Αλέξ. Χ. Μαρμόπουλος

‘Αγία Παρασκευή ‘Αττικής
όδός Τερψιθέας 64

Τηλ. 6511.669 — 3634.152

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ:

Γ. Μπρουζιώτης — Γ. Κατσαρός

Κωλέττη 4 — ‘Αθήναι

Τηλέφ. 3616.331

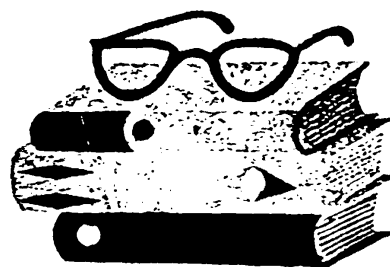
Τυπώνεται σέ 3.000 αντίτυπα και
όποστέλλεται στά Μέλη και τούς
‘Ακροατάς άντι άρχ. 10.

ΗΠΕΙΡΩΤΑΙ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ ΚΑΙ ΒΙΒΛΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΗΠΕΙΡΟ

● ΕΠΙΣΤΗΜΗ

● ΤΕΧΝΕΣ

● ΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΣΤΑΘΗ ΛΑΜΠΡΙΔΗ: 'Ιωάννης Λαμπρίδης (Ήπειρωτική μέλισσα). Νεόφυτος Δόττος, Νικόλ. 'Ιωαννίδης. 'Αθήναι. 1979. Έκδοσις 'Ηπειρ. 'Εταιρείας.

Με τόν πάρα πάνω τίτλο, έντεταγμένη στή σειρά τών Έκδόσεων τής 'Ηπειρωτικής 'Εταιρείας, με άρθ. 49, έξεδόθη ιστορική πραγματεία. Τή συνέγραψε ό 'Επίτιμος Γυμνασιάρχης, Φιλολόγος, και Γεν. Γραμματεύς τής 'Εταιρείας κ. Στάθ. Λαμπρίδης, πού κατέβαλε και τή δαπάνη τής έκτυπώσεως.

Κορμός τής είναι μιá όμιλία, πού έκφωνήθηκε από τόν ίδιοι στα άποκαλυπτήρια τής προσημής του 'Ηπειρώτη ιστορικού, στή γενέτειρά του τά Σουδενά. 'Ανεπτυγμένη τώρα, τεκμηριωμένη, πλαισιωμένη με εικόνες και ιδιόγραφα με τήν προσθήκη βιογραφικών στοιχείων και για δυό άλλους άξιολόγους συντοπίτες και συγκαιρινούς του τόν Νεόφυτο Δόττο και τόν Νικόλ. 'Ιωαννίδη δίνεται στους μελετητάς τής πατρικής ιστορίας, όχι μόνο τής στενής Ζαγοριακής Πατρίδος, αλλά όλης τής 'Ηπείρου, άφού ό Λαμπρίδης δέν άφησε 'Ηπειρωτική γωνιά, πού νά μήν άσχοληθί.

ΠΕΛΟΠ. ΕΠ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ : ΕΛΑΦΟΤΟΠΟΣ ΖΑΓΟΡΙΟΥ. 'Αθήναι. 1979.

'Εξεδόθη με τόν άνωτέρω τίτλον ιστορική πραγματεία από τόν 'Επίτιμο Γυμνασιάρχη κ. Πελ. Οικονομίδην. Με πολ-

λή φροντίδα χαρίζει στή γενέτειρά του τόν 'Ελαφότοπο (Τσερβάρι) τήν ιστορία του. Διαθήκες ευεργετών, ένθυμήσεις, κυριώνυμα τών κατοίκων, διδάσκαλοι και ιερείς και άξιόλογα τέκνα, πού τό μικρό χωριό του Ζαγορίου έχει προσφέρει στήν 'Ελλάδα άποτελοϋν τό περιεχόμενό της. 'Ενα άκόμη χωριό πλουτίζεται με έγγράφους ιστορικούς τίτλους, χάρις στή γενναιοδωρία τών τέκνων του και τή φιλοπατρία τους.

ΤΑΣΟΥ ΒΟΥΡΝΑ: 'Αλή Πασάς Τεπελενλής. Τύραννος ή ιδιοφυής πολιτικός; Έκδόσεις 'Αδελφών Τολίδη. 'Αθήνα. 1978.

Οί 'Ηπειρώται άδελφοί Τολίδη από τους νέους έκδότες τών 'Αθηνών — και οί 'Ηπειρώτες συνεχίζοντας τήν παράδοση έχουν σημαντική σ' αυτόν τόν κλάδο έπίδοση — μάς έχουν ξαφνιασει ευχάριστα με μιá σειρά έκδόσεων, πού αναφέρονται στον διαφωτισμό, τήν προεπαναστατική έποχή τής 'Ελλάδος και στα πρώτα χρόνια τής πολιτικής της άναγεννήσεως.

Σ' αυτή τή σειρά κατατάσσεται και ή έκδοση τής μελέτης του Τάσου Βουρνά : 'Αλή Πασάς, Τεπελενλής.

Για τήν άμφιλεγόμενη αυτή προσωπικότητα του τέλους του 17ου και τών άρχών του 18ου αιώνος έχουν γραφή πολλά.

'Από ήπειρωτικής πλευράς αναφερόμαστε σε δύο βιβλία, πού είχαν προηλάσει:

ΤΑΣΟΣ ΧΑΛΚΙΑΣ

(ΣΥΝΕΧΕΙΑ από τή σελ. 27)
ση τὸ μοιρολόϊ τῆς Μαργιόλως.
Βογγάει ψιθυρίζοντας:

Σήκω Χριστίνα ἀπὸ τῆ γῆ
κι' ἀπὸ τὸ μαῦρο χῶμα,
κάνε τὰ νύχια σου τσαπιά
τὶς ἀπαλάμες φτυάρια...

Ὁ θόγγος ὅμως αὐτὸς δὲν ἦταν
βολετὸ νὰ φτάση ὡς ψηλά στὸν οὐ-
ρανό, ὅπου τὰ μαξούμια ντύθηκαν
ἀγγελικὰ φτερά κι' ἡ μάνα τους τὰ
προσέχει μπάς καὶ — καθὼς σεργια-
νοῦν πηδώντας ἀπὸ σύννεφο σὲ σύν-
νεφο — περδικλωθοῦν καὶ πέσουν
στὴ γῆ καὶ σκοτωθοῦν...

Ὡς ἐδῶ. Ἡ δρυς λυγίζει, χτυπάει

μὲ τὰ μαγικά του δάχτυλα τὸ τρα-
πέζι καὶ στρέφει τὸ πρόσωπό του
στὴν ἄλλη μεριά. Εἶπα μέσα μου
τοὺς στίχους τοῦ Σολωμοῦ:

Μὴ γέρνεις στὴν ἄλλη
μεριά τὸ κεφάλι
τὰ μάτια μὴ κλείς...

Μὴ ταλαιπωρεῖς Τάσο τὴν καρδιά
σου, ποὺ παραπάτησε κάποτε. Τοῦ-
το εἶναι τὸ γκρενά σου γαρούφαλο.
Δὲν τελειώσαμε ὅμως ἐδῶ. Θὰ
ἰδοῦμε μιὰν ἄλλη φορά, κι' ἀνθι-
σμένα παρτέρια στὴ στράτα τῆς ζω-
ῆς σου, τὴν εὐτυχισμένη.

Κ. ΝΤΟΥΛΑΣ

τὸν καιρὸ τῆς ἐκδόσεώς τους πολλές συζη-
τήσεις.

Τὸ ἓνα εἶναι τοῦ μακαρίτη Δημ. Ζιώτου
μὲ τὸν τίτλο «Ἡ δικαιοσύνη εἰς τὸ κράτος
τοῦ Ἀλῆ Πασᾶ» καὶ τὸ ἄλλο τοῦ ἐπίσης
μακαρίτη Προέδρου τῆς Ἑπειρωτικῆς Ἑ-
ταιρείας Γ. Βαβαρέτου μὲ τὸν τίτλο «Ὁ
Ἀλῆ Πασᾶς ἀπὸ τὴν ἄλλη πλευρά», ποὺ
ἔχει ἐνταχθῆ στὶς ἐκδόσεις τῆς Ἑταιρείας.

Καὶ στὰ δυὸ βιβλία ἐξετάζεται ὁ Ἀλῆ
Πασᾶς ἀπὸ τὴν καλὴ πλευρά, τὴν ἀντίθε-
τὴ ἐκείνης, ποὺ πλείστοι ἄλλοι, ὁ «ἄγνω-
στος Ἕλληνας» τῆς Ἑλληνικῆς Νομαρχίας,
ὁ Πουκεβίλ, ὁ Βαλαωρίτης καὶ ἄπειροι
ἄλλοι μᾶς ἔχουν παρουσιάσει.

Ὁ γνωστὸς ἱστορικὸς συγγραφέας κ.
Τάσος Βουρνᾶς ἀναφέρεται καὶ στὶς δυὸ
πλευρὲς καὶ ἐγάζει ὀρθὰ συμπεράσματα.
Ἐπικαλεῖται τὸν Περραιβὸ καὶ τοὺς ξέ-
νους περιηγητὰς, ποὺ εἶχαν ἐπισκεφθῆ τὸν

παράδοξο αὐτὸν Ἡγεμόνα, στὴν ἐπικρά-
τεια τοῦ ὁποίου, ὅπως γράφει: ὁ Βύριον, ὁ
διαδάτης εἶχε περισσότερὴ ἀσφάλεια ἀπ' ὅση
ὁ διαδάτης τῶν ὀρθίων τοῦ Λονδίνου.

Ἔτσι ἐγάζει ἀδίαστο τὸ συμπέρασμα ὅτι
«Ἡ Ἐπικράτεια του ἦταν μιὰ εὐημεροῦσα
ἐπικράτεια μὲ ἰδεώδη ἀσφάλεια καὶ ἀξιό-
λογη ἐλευθερία τῆς μικρῆς ἀγροτικῆς ἰ-
διοκτησίας μὲ προστασία τῶν μεταφορῶν
στὶς μεγάλες ὁδικὲς ἀρτηρίες καὶ ἐκμηδέ-
νιση τῆς ληστείας».

Ὁ ἔλεγχος τῶν ἱστορικῶν στοιχείων,
ποὺ κάνει ὁ κ. Βουρνᾶς εἶναι ἐξαντλητικὸς
καὶ φωτίζει αὐτὴ τὴν περίεργη προσωπι-
κότητα μὲ ὅλες τὶς ἀντιφάσεις ποὺ τὸν χα-
ρακτηρίζουν. Ἀπὸ τὴ θηριωδία του νὰ
διατάξει νὰ τσακίσουν τὰ κόκκαλα τοῦ
Κατσαντώνη καὶ τοῦ Βλαχάδα, ὡς τὴν
καλοκάγαθην ὑποστήριξη καὶ ἐπιχορηγή-
ση Ἑλληνικῶν Σχολείων καὶ Ἐκκλησιῶν!

ΒΙΒΛΙΑ - ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

Ἐλάδαμε :

- Περιοδ. ἡ «Φυσιολάτρης» (Ἀθήναι) (367—368) 1979.
- Περιοδ. «Ἡπειρος» ἔτος Α' Τεῦχος 1. Ἰαν.—Ἰούνιος 1978. Θεσσαλονίκη.
- Περιοδ. «Ἡπειρος» ἔτος Α' Τεῦχος 2. Ἰούλ. - Δεκέμ. 1978. Θεσσαλονίκη.
- Περιοδ. «Κάμειρος» Τεῦχος 17. Σεπτέμβριος 1978. Ἐκδότης Μιχ. Ἀρφαράς. Ἀθήνα.
- Περιοδ. «Σκιάθος» τρίμηνη Σκιαθίτικη Ἐπιθεώρηση. Τεῦχος 10. Ἰούλιος - Αὐγούστος - Σ) ἔρης 1978.
- Περιοδ. «Σκιάθος» τεῦχος 11. Ὀκτώβρης - Ν) ἔρης - Δ) ἔρης 1978.
- Περιοδ. «Σκιάθος» τεῦχος 12. Γενάρης - Φλεβάρης - Μάρτης 1979.

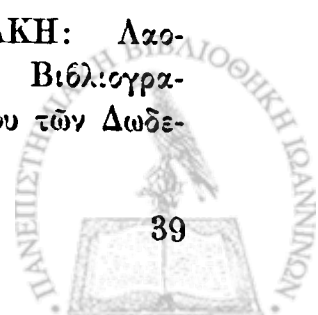
Ἀφιέρωμα στὸν Ἀλέξανδρο Μωραϊτίδη.

- 1) ΓΙΑΝΝΗ Α. ΣΑΡΑΛΗ: Νεοελληνική Μετρική. Ἐκδ. Δ' Ἀθήναι.
- 2) ΓΙΑΝΝΗ Α. ΣΑΡΑΛΗ: Ροζέτες. Ἀθήναι.
- 3) ΑΡΣΕΝΗ ΓΕΡΟΝΤΙΚΟΙ: Κριτικά Ἀθήνα 1965.
- 4) ΑΡΣΕΝΗ ΓΕΡΟΝΤΙΚΟΙ: Δώδεκα Ἀριστουργήματα τῆς παγκόσμιας λογοτεχνίας. Γιάννινα 1973.
- 5) ΑΡΣΕΝΗ ΓΕΡΟΝΤΙΚΟΙ: Τὸ πρόσωπο τοῦ αἰῶνα μας. Ἰωάννινα 1975.
- 6) ΧΡΗΣΤΟΙ ΧΕΙΜΩΝΑ: Ὁκτὼ σημειώματα γιὰ τὸ μοναστήρι τῆς Βαγγελίστριας τῆς Σκιάθου. Ἀθήνα 1975
- 7) ΧΡΗΣΤΟΙ ΧΕΙΜΩΝΑ : Παναγία Κουνίστρα (Ἡ Παναγία τῆς Σκιάθου). Σκιάθος 1975.
- 8) ΧΡΗΣΤΟΙ ΧΕΙΜΩΝΑ: Περίπατοι στὴ Σκιάθο. Σκιάθος 1976.
- 9) ΧΡΗΣΤΟΙ Β. ΧΕΙΜΩΝΑ: Ἐρωτήσεις - Ἀπόψεις - Προτάσεις πάνω στὰ προβλήματα τῆς Σκιάθου. Τεῦ-

- χος 1—2. Σκιάθος 1978.
- 10) ΧΡΗΣΤΟΙ Β. ΧΕΙΜΩΝΑ: Κώστας Δ. Κουμιώτης. Σκιάθος 1978.
- 11) ΧΡΗΣΤΟΙ Β. ΧΕΙΜΩΝΑ : Πνευματικοὶ ἐργάτες τοῦ καιροῦ μας ἀπὸ τὸ Νομὸ Μαγνησίας. Σκιάθος 1978.
- 12) ΧΡΗΣΤΟΙ Β. ΧΕΙΜΩΝΑ : Ποιήματα τῶν Διονυσίου, Θωμᾶ, Λευτέρη καὶ Νικολάου Δ. Ἐπιφανίδη. Σκιάθος 1978.
- 13) ΔΗΜ. ΧΡ. ΣΕΤΤΑ: Χρῆστος Χειμῶνας. Σκιαγραφία. Ἀθήνα 1978.
- 14) ΡΙΖΑΡΕΙΟΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ Παιδεία. Τ. Α'. Ἐπιστολὴ Ἀν. Φυτράκη. Ἀθήναι 1978.
- 15) ΜΑΙΡΗ Ν. ΒΕΗ: Ὁ ἀναζητούμενος ὡς «Δημητρακόπουλος» κῶδιξ καὶ ἡ σημασία τοῦ κειμένου αὐτοῦ. Ἀνάτυπον. Πρακτικὰ Α' Διεθνoῦς Συνεδρίου Πελοποννησιακῶν Σπουδῶν. Ἀθήναι 1976.
- 16) ΕΡΜΟΥ Θ. ΜΟΥΔΟΠΟΥΛΟΥ: Ἀρχαῖαι Ἑλληνικαὶ Ἀποικίαι εἰς τὴν Ρουμανίαν. Ἀθήναι 1979.
- 17) ΠΑΝΑΓ. Ι. ΚΑΜΗΛΑΚΗ: Ὁ Γεώργιος Κ. Σπυριδάκης καὶ ἡ Κρήτη. Ἀνάτυπον. Ἀθήνα 1976.
- 18) ΠΑΝΑΓ. Ι. ΚΑΜΗΛΑΚΗ: Δημοτικὰ Τραγούδια τῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 1854. Ἀθήνα 1976.
- 19) ΠΑΝΑΓ. Ι. ΚΑΜΗΛΑΚΗ: Λογογραφικὴ καὶ Γλωσσικὴ Βιβλιογραφία Καρπάθου καὶ Κάσου τῶν Δωδεκανήσων. Ἀθήναι 1979.

your
best choice
of

1
3
4
7

♣

day
cruises

greek islands
turkey - egypt

with the luxury ships of

EPIROTIKI

NOW FEATURING

One day cruises to Hydra, Poros and Aegina

with TMV HERMES

EPIROTIKI LINES

HEAD OFFICE: EPIROTIKI BUILDING, AKTI MIAOULI 87, PIRAEUS
Tel. 4526 756, 4526 782, Cables: 'Apolamianos' Telex: EPIR GR 212302, 212741
Athens Booking Office: Voukourestiou 11 • Tel. 3601 919, 3606 423, 3635 903

Ένα γράμμα για σας

Ἀγαπητὴ κυρία - Ἀγαπητὲ κύριε.

Στὰ 25 χρόνια γιορτάζονται συνήθως οἱ ἀργυροὶ γάμοι. Ἐμεῖς λοιπὸν γιορτάζουμε φέτος τὴν χρυσή μας ἐπέτειο μαζί σας.

Γιατὶ φέτος συμπληρώνονται 50 ὀλόκληρα χρόνια ἀπὸ τότε ποὺ δειλά-δειλά οἱ πρῶτες Ἑλληνίδες νοικοκυρές (ἢ μαμά σας, ἢ γιαγιά σας, κάποιο δικό σας ἀγαπημένο πρόσωπο) μαγειρεύει γιὰ πρώτη φορὰ μακαρόνια MISKO.

50 ὀλόκληρα χρόνια ἀπὸ τότε ποὺ γιὰ πρώτη φορὰ ἀκούστηκε ἡ βροντερὴ φωνὴ τοῦ καλόγερου "Ἀκάκιε τὰ μακαρόνια νὰ εἶναι MISKO..." Μισὸς δηλαδὴ αἰώνας.

Σ' ὄλο αὐτὸ τὸ διάστημα τὰ μακαρόνια MISKO ἔμειναν πρῶτα σὲ κατανάλωσι. Αὐτὸ δὲν εἶναι τυχαῖο. Ὅφειλεται σ' ἐκεῖνο ποὺ συνήθως τὸ λένε ἀμοιβαία ἐκτίμησι. Σεῖς ἔχετε καλὸ γούστο. Καὶ ἡ MISKO δὲν σκέφτηκε ποτὲ τὸ παραπάνω κόστος ποὺ χρειάζεται γιὰ νὰ ἐπιτύχη κορυφαία ποιότητα.

Χρησιμοποίησε πάντοτε διαλεχμένα σιμιγδάλια, πάντοτε τὰ πιὸ σύγχρονα μηχανήματα, ἀκολούθησε τὸν πιὸ ἐξελιγμένο τρόπο (know-how) παραγωγῆς. Ἀποτέλεσμα. Τὰ MISKO ὄχι μόνον εἶναι τὰ πρῶτα μακαρόνια στὴν Ἑλλάδα, ἀλλὰ καὶ ἐξάγονται ἐξακολουθητικὰ σὲ σοβαρὲς ποσότητες, στὴν Ἰταλία, στὴν ὑπόλοιπη Εὐρώπη, στὴν Ἀμερική, στὸν Καναδὰ καὶ στὴν Μέση Ἀνατολή.

Σήμερα ἓνα στὰ τρία σπίτια μαγειρεύει MISKO.

Νομίζουμε λοιπὸν ὅτι ἓνα ἀπλὸ εὐχαριστῶ δὲν φτάνει. Σᾶς γράφουμε αὐτὸ τὸ γράμμα, γιὰ νὰ σᾶς ὑποσχεθοῦμε ὅτι ἡ MISKO θὰ συνεχίσει ἀκούραστα τὴς προσπάθειές της γιὰ νὰ σᾶς προσφέρῃ ὅ,τι καλύτερο μπορεῖ νὰ ὑπάρξῃ στὴν παγκόσμιο βιομηχανία τῶν ζυμαρικῶν. Σᾶς εὐχαριστοῦμε ἄλλη μιὰ φορὰ γιὰ τὴν ἀγάπη σας.

MISKO

1927 - 1977

MISKO

50 ΧΡΟΝΙΑ ΠΡΩΤΑ

ηρθε το νεο

PEUGEOT 305

το φθηνότερο ακριβο αυτοκινητο

Ηρθε τωρα και στην Ελλαδα το νεο PEUGEOT 305, το αυτοκινητο που τοσο εντυπωσιασε την Ευρωπαϊκη αγορα.

Το νεο PEUGEOT 305 ειναι η ολοκληρωση των πιο προχωρητων τεχνολογιων αντιληψεων στον τομεα του αυτοκινητου.

Συνδιαζει ταυτοχρονα πισθητικη ασφαλεια, ανεση, οικονομια, επενδυση και αντοχη

ΠΡΟΣΦΕΡΕΙ:

α) Δυνατοτητες που μονο μεγαλυτερα του αυτοκινητα μπορουν και προσφερουν

β) Τη μεγαλυτερη δυνατη οικονομια και

γ) Επειδη ειναι PEUGEOT τη μεγαλυτερη τιμη αντικατάστασης απο

καθε άλλο αυτοκινητο

Μερικαι τοσκι το θεωρησουν λιγο ακριβο, αν ομως ακεφθουν τα

παρονεκτηματά του, θα συμφωνησουν, οτι

το νεο PEUGEOT 305 ειναι το φθηνότερο ακριβο αυτοκινητο!!!

